

HELGO LANDI FOGCSEPPEK

egy pillanat alatt megszüntetnek bármily természetű fogfájást és fülzsugartást. Egy üveg ára 50 krajczár.

Nádassy szájviz és fogpor
megszüntetik rossz fogaktól eredő fogfájást és kellemetlen szagot; árga fogakat hófehérre kék teszik. Egy üveg ára 40, 70 és 150 k. a fogpor 40 kr. Főraktár N. Terstyánszky K. gyógyszerüzében Bpest, Erzsébet körút 21. Kapható Török és Farsas gyógyszerüzében és Thalmer gyógyszerüzében minden nagyobb gyógyszerüzében. Valódi csakis, ha nevével van ellátva.

Nádassy Terstyánszky. 7003

A „Kosciuszkó“ lengyel körképet,

mely a kiállítás ideje alatt oly rendkívüli kedveltségnek örvendett, sikerült még továbbra is itt tartani. A t. nagy közönség érdekében és kényelmére intézkedünk, hogy mérsékelt árú jegyek minden nagyobb dohánytőzsdeben, szállodában és közhelyiségben kaphatók legyenek.

A körkép a téli hónapokban reggeli 9-től esti 6 óráig (Arenát Nagy János-utca sarkán) látható.

A „Kosciuszkó“ lengyel körkép vállalat budapesti igazgatósága. 6995

Kinek van szeplője?

vagy bármilyen folt, vagy pattanás az arcán? Az teljes biztonságfordulhat annak eltüntetése végett a világ hírhedt

Serafil arczenkőcső,

mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot, hanem az arcbőrt vakító fehérre, tisztává és üdvé teszi. — 1 tégely ára 70 kr. — Postán franko küldve 1 ft 5 kr. — Szappan hozzá 1 db 30 kr.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész úrnál, Egger-féle „Nádor“ gyógyszerüzében valamint minden magyarországi gyógyszerüzében. 6903

Rozsnyay Mátyás gyógyszerész, Aradon.

Bilz természeti gyógyintézet

Sanatorium

Dresden-Neubau, (Németország)

Kétféle orvosi, öszi és téli gyógykezelésre különösen alkalmas. Egyike Németország legnagyobb és legújabb természeti gyógyintézetének. Kedvező gyógyerőmennyek női betegségeknek, ideg-, gyomor-, tüdő-, bőr- és nemibajoknak. Asthma, rheuma, kövesség, vérértelenség stb. nál. Leírás bővebben kérésre. F. E. Bilz, a „Naturheilkunde“ pályaközlő munkaszerzője. Legjobb betegkönyv önkészlete. 300.000 péld. már eladva. Kötve 10 márká. Bilz kiadó. Lipcse és minden könyvker. 6996

ANGOL FESTŐ-SZAPPAN

legújabb-találmány házifestésre.

Új módszer.

Régi módszer.

MAYPOLE SOAP
MOS ÉS FEST
NEM PISZKITJA A KEZET
SZINTARTÓ, NEM FAKUL.

Tizenöt perc alatt mindenki egy kevés forróvízzel és ezzel az angol festőszappannal ruhát, blúz, függönyt, szobkendőt, szőnyeget és csizmatestyűt, inget, harisnyát, gallert, selymeszöveteket, szalagot, cipőket, alant, bőrt, szőrmét, struccot, állatbőröket stb. megfestheti. Egy üveg ára 40 kr. (feketé 50 kr.) s ezzel egy egész blouze megfesthető. — Veszélytelen! Ausztria-Magyarország, Balkán-államok, Görög- és Törökország részére.

The American and Maypole Soap Syndicate Ltd. London. 6984

SONNENSCHNEIDEN LIPÓT Budapest, V., Bálvány-utca 5. sz. Bécs, Mariahilferstrasse 105.

Kicsinyben kapható: WEINER MÁTYÁS áruházában, Andrássy-ut 3. és NERUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca. — Mindenütt kapható, a festésre szánt toiletté tárgyakat nem kell felfejteni.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, (IV., Egyetem-utca 4. szám.)

Mint általában ismeretes, a Richter-féle

Horgony Kőépítő-

szekrények

a gyermekek legkedveltebb játéka.

Az egyedüli játék, mely a gyermekek figyelmét tartósan leköti és mely nem lesz már egy pár nap múlva sarokba téve. Azért a legelőszöb ajándék és nagy nevelési értéke és kitűnő kivitele miatt egyszerűsége miatt legelőszöb ajándék is.

Általában a legjobb, n. it gyermekeknek játék- és foglalkozási-szerű ajándékozhatunk.

A Horgony-Kőépítőszekrények 40, 75, 90 krtól egészen 6 ft-ig és magasságban áron minden finomabb játékszertől kaphatók és a valódiság jeléül a „Horgony“ védjeggyel vannak ellátva. Minden kőépítőszekrény „Horgony“ nélkül kevesebbért kapható, utána t. melyet erősen visszautasítunk. Az új, gazdaságos illusztrált árjegyzék-t kívánunk ingyen és díjmentesen beküldi:

Richter F. Ad. és társa.

Első osztr.-magy. csász. és kir. szabadalmazott kőépítőszekrénygyár. Irodák: I. Operng. 16. Bécs, gyár. X VIII. (Hietzing) Rudolstadt (Thür.), Otten, Rotterdam, London, New-York, 315 Pearl-Street.

Új! Türelem-megpróbáló és a „Horgony“ o. társas átlék; bővebben az árjegyzékben találhatunk. 6982

A ki hangszert, húrt vagy hangszekrényt és ezekhez hasonlókat akar venni, forduljon bizalomteljesen a régi jóhírnevű és világszerte ismeretes gyárcéghez:

A. OSMANEK

in Schönbach bei Eger

in Böhmen. 6880

A gyárból mint első forrásból mindenki legjobban és legelőszöb fog vásárolni. Kérjenek nagy képes árjegyzéket vagy ajánlatokat, melyek ingyen és bérmentve megküldetnek.

Unio-selyemkelmék

a legjobb m'ndégűk mert nem törnek és nem kapnak zsírtól. A jószágát és tartósságát jóállás vállaltuk. — Ez meg az előismerő irat. Igazi gyári árakon házhoz szállítjuk. — Legjobb közvetlen megrendelési forrás magunkok részére. Mitől bérmentesen küldetnek. — Származás a levélportó kifizetésére.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA

selyemkeltő-gyárak szövetségének Zürich. 6954
Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

FÖLDVÁRY IMRE

férfidivat- és fehérnemű-raktára. BUDAPEST,

IV., Koronaherczeg-utca 11. sz., a főposta mellett és VIII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.

Telefon. Árjegyzék bérmentesen. Speciális készítője jó szabású férfi ingeknek. 6919

LATZKOVITS A.

BUDAPEST,

IV. kerület, Váci-utca 22. szám.

Ca. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros ajánlja 6594

uri divat- és fehérnemű-újdonságait.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen

legjobb hatású szer a RÉTHY-féle pemetető-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerüzében. Egy doboz ára 30 kr., 5 dobozzal 1 ft 50 kr-ért bérmentve küld.

Réthy Béla gyógyszerész

Bécs-Csanád. 6981

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerüzében Budapest.

A kincs mit ér — mit ér az élet

egészség híján?

Vérzegénység, erőtlenség és idegességnél egyedül SERRAVALLO

kitűnő ízű chinavaszorba segít teljes biztossággal. Többek között ajánlják: Drache, Kraft-Ebing, Kéti, Laufenauer, Neusser, Schwimmer tanár urak.

Fő- és szétküldési raktár: Egger-féle gyógyszerüzében a „Nádorhoz“. Budapest, Váci-körút 17. 6969

Kis üveg (1/2 liter) 1.20, nagy üveg (1 liter) 2.20.

Főiskolai Dr. KUN ZOLTÁN

gyógyászati

Vérképző labdacok, rózsaszínre színezve: vérszegénység, gyomorfájás, nyak, májkárosodás, gyengeség, ideg, görcsös izmok, károsult tüdőbetegségek legjobb gyógyszere. 1 üveg ára 1 ft 80 kr.

Hurut labdacok, gyomorhurut, tüdő- és gégehurut, tüdővész, hideglelés, malária, gyomorfájás ellen legkiválóbb 1 üveg egésznek elegendő. 1 üveg ára 1 ft 80 kr.

Női betegségek ellen leghasznosabb gyógyszer az IREX-GALLO FOR 1 doboz 1 forint 20 kr.

Dentipurin-szájviz legjobban minden szájbetegségek ellen. 1 üveg ára 1 ft 80 kr. Kaphatók a készítőnél.

A Purpurin Crème arc- és kékenesnek megelődő hatása van! 5 nap alatt az arcáról minden foltot eltávolít a bárszínűvé változtatja. 1 tégely 1 ft 80 kr. Kaphatók a készítőnél.

TRSTYANSZKY K. gyógyszerésznél

Sárospatakon. 6839

Főraktár Budapest: Török József gyógyszerüzében, Király-utca. Dr. Buday Emil gyógyszerüzében, Városház-tér. Minden drogüzletben és gyógyszerüzében kaphatók.

MARGIT-CRÈME

hírneves, az elegáns hölgyek által használt arccrème (nem száraz ke-
nőcs) rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot, eltávolítja az arcról minden nemű bőrtisztatlanságot.

Egyedül szer a szőlő, májfoltok, pattanások, bőrrák (mész) ellen. Bámulatos hatása abban rejlik, hogy a bőrre kenve az által rögtön felvétel és ez okozza azon esodás átala-
kulást, hogy szeplővel vagy májfol-
tokkal teljesen fedett arc 3-4 nap alatt alabástrom
fehérré lesz.

Mivel nem száraz — nappal is alkalmazható, — a crème-
vel bekent bőrön a hólyagok remekül támad. Ára 50 kr. 1 ft.
Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hájpap-
fehér, rózsás és crème színben ára 80 kr. — Mar-
git-fogpép 50 kr. 6812

FÖLDES KELEMEN gyógyszerüzében,
Aradon, Deák Ferenc-utca 11. sz.

Főraktár BUDAPESTEN, Török József, Király-utca.

49. SZÁM. 1896.

BUDAPEST, DECEMBER 6.

43. ÉVFOLYAM.

Előfizetők feltételei: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 ft
POLITIKAI ÚJDONSÁGOK együtt félre — 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 ft
félre — 4 •

Csupán a POLITIKAI ÚJDONSÁGOK egész évre 5.—
félre — 2.50

Külföldi előfizetőknek a postai-
lag megfizetendő ártól is említenél.

SZILÁGYI DEZSŐ.

Mikor két évvel ez előtt a korona bizalma a mostani kormányelnökre ruházta az ország ügyeinek vezetését: a képviselőház elnöki tisztségének betöltése is az eldönthető kérdések sorába került. Tisztségnek nevezem, bár mondhatnám legelső méltóságnak is azon a réven, hogy az elnök szava a Házban ülő miniszterekre is kiterjed. Tisztségnek nevezem, mert mindenek fölött és első sorban egy nagy kötelesség letéteményese az elnök. Azon kötelesség, hogy a saját politikai énjének elaltatásával a Háznak legyen első embere. Nem egy párt, hanem a Ház; gyakorolva kötelességét azon hatalom korlátai közt, a melyet a törvényhozás ügyrendje ad neki.

Igy látva az elnök feladatát, nem tudom megérteni, hogy nem az egész Ház állít jelöltet arra a székre, hanem hogy a pártszempont is tekintetbe jő. Nem tudom megérteni különösen most, a mikor egy rendkívüli bevált kitűnőséggel van szó. Hiszen szerencsének vallhatja magát az a Ház, a mely csak egyetlenegy igazán arra való ki tud szemelni köréből az elnöki állásra.

Kevés embernek adatott az a ritka hatalom, hogy a háborgó elemek közt is meg tudja találni kellő hangsúlylyal a kellő szót. Oda nem elég, hogy a házszabály a kis újjban legyen; nem elég az ész, ismeret, éleslátás: kell oda több is. Kell oda érintetlen erkölcsi alap; kell az igazságkeresésnek önkénytelen ösztöne; kell az a nagy önfeláldozás, hogy mikor jobbra húz a rokonszenv: balra tudjon dönteni, ha balra hajlik az igazságnak mérlege; és kell oda nyugodt szívverés, mint a nyílt tengeren a hajónak, mert hát a britek legnagyobb költője szerint a véletlen

helyzetek fölismerésében rejlik az ember igaz próbaköve.

Azt tartom, hogy minden állásra bőven akad arra való ember; és hogy különösen olyan feladatokra, a melyek mások tanácsainak segélyül vehetéseivel is elintézhetők, akad akár nem arra való is; de olyanra, a hol a tanács-kérés lehetetlen, a hol a főforgó helyzetekből pillanat alatt kell dönteni és pedig dönteni oly körülmények közt, a mikor a tapintatlanság, vagy csak a habozás is orkánra fejlesztheti a vihart, s viszont a tapintat a háborgást a csendesedés útjára terelheti át, — ilyen helyzetekre ritka az ember.

A mi törvényhozásunk képviselőháza abban a szerencsés helyzetben van, hogy bármily éles

vitáknak néz is eléje, azzal a megnyugvással kezdheti munkáját, hogy a kormányosa talpig férfi, és hogy a rendkívüli helyzetek fölismerésének embere.

Miniszter korában a lankadatlan küzdő állott előttünk meggyőződésének törhetetlen híveül, — elnökölve látva őt, valami jótékonyan megnyugtató érzés rabjává teszi az embert. Mint miniszter, az ismeretek egész tárházával fölfegyverkezve harcolt azért, a mit a közjó érdekében állónak ítélt, s a meggyőzésre mindig készen állott az érvelés, vitatkozás, gúny és oktatás fegyvereivel a szerint, a mint a Trón, a Ház, vagy a főrendek előtt egyik vagy másik készletével alkalmasabban hathatott. Mint Ház-elnök szelid mosolylyal, mintegy játszva dolgozik. Tanúja voltam egy-egy nem éppen épületes sokadalomnak abban a Házban. Lárma, közbeszólás, zsvaj, fenyegetés sikkító zajában ingerültség volt a törvényhozásnak jellege. A karzatról az elnökre tekintve, nem a Ház hangulata kapott el. Nyugodt körültekintésből éreztem, hogy ez az egy ember meg fog küzdeni százak háborgó viharával. Hogy megküzdött, annak egy lélekemelő emlékét nyerte attól a Háztól, a mely korszakot alkotó munkáját ez év októberében fejezte be. Minden pártármányat meghajtott a pártatlansága előtt a zászlót.

De nemcsak a Házon belül, hanem mint annak képviselője a Házon kívül is közmelegnyugvásra helyén van. Ki ne emlékeznék arra a beszédre, a melyet ezer éves életünk fél évig tartó ünneplése alkalmából, mint az ország képviselő-testületének, tehát mint magának az egész nemzetnek tolmácsa Ő Felsége a koronás király előtt abban a hatalmas épületben elmondott, a mely a magyar művészet genialitásának messze időkre hirdetője marad! — Ez a beszéd, azon szavak mellett, a mely az ország

SZILÁGYI DEZSŐ, A KÉPVISELŐHÁZ ELNÖKE.

herceggímásának ihletett ajkairól az Ural-kodó és háza tagjainak jelenlétében a Mátyás-templom magas falai közt elhangzottak, a leglélekemelőbb mozzanata ennek az örökké emlékeztető 1896-dik esztendőnek.

Azt olvasom valahol Szilágyi Dezsőről, hogy most van a helyén. Ki kell igazítanom ezt a tételt arra, hogy Szilágyi Dezső most is a helyén van. Kevés ember tud lenni egy egész ember. Ő benne több egész ember lakik. Ő mint miniszter megállt meggyőződése mellett óriási ellenkezéssel szemben is, és mint a Ház elnöke nyugodt és böles vezetőnek bizonyult.

Sz—y.

A PERSA SZÖNYEG.

A persa szőnyeg mind kibontva ott hever, Az ősz kereskedő kínálja czikkeit. Omár kalifa is véletlenül benyit, Lebegő ruhája porfelleget kever.

Nézi a szőnyeget, kedvére válogat, Mignem sovár szeme egyiken megpihent. Vértől piros mezőn száguldó mien piheg, S koronás kalifa nógatja e lovat.

«E szép szőnyeg tetszik, de az arab írást, Mely itt e kép alján átfut a vérmezőn, Magyarázd meg, öreg, tisztán és érthetőn!» Szőnyegárus haboz: «Kívánj akármilyen mást!»

Szeme ködfátyolán vérláng özönle szét, S ősmervén a zsarnok vértiss bosszuját; Ki saját apját is gyilkokkal szurta át: Veri a veríték s hörgő hangon beszélt:

«Király! szőnyegbe varrt, silány, képes beszéd, Szírósz, ki felséges apja életére ront, Vérozónbe dönti s építi meg a trónt. Majd lóra kapva fut s úzi bomlott esztét.»

Omár torzult arcán kitört a fergeteg, Suhint a kard s a kép ezer darabba hull. De a látománytól azért nem szabadul, A kép szüntelenül szeme előtt lebeg.

Száguldó mien liheg s szívén taposva jár, Ő reá is Szírósz iszonyú sorsa vár, Kit ott a szőnyegen vérben bolyongni lát.

És a véroceán mind-egyre nő s dagad, Sarkalja, nógatja fáradt, habos lovat, Tébolja üldözi . . . pihegni nem szabad!

Könyves Tóth Kálmán.

PUSZTAI TÖRTÉNET.

Írta: Feszty Árpád.

Sűrű köd borította be a vidéket, mikor elindultam megnézni, mit csinálnak oda kűnn a pusztán. Azt hittem, majd csak felszivja a ködöt a nap, de mire a határba értünk, a köd még sűrűbbre ereszkedett. Utakon, kerteken, ősles hó hevert.

A szánkó nesztelenül csúszott, s a némaságba borult természet magányát nem zavarta más hang, mint a csengők csilingelése. Az útszéli fák a ködből előtűnve, majd eltűnve, mintha a köd szűlné, köd nyelne el őket, — jöttek, mentek, mint az álomképek. A zuzmara ellepte szemünket, hajszunkat.

Ilyenkor legjobb beburkolódnai a bundába. Sem én, sem a kocsisom nem szólottunk egy szót sem.

Elálmodozva, jó ideig haladtunk már, a mikor egy zökkenőnél mindketten felriadtunk.

A szánkó megállott.

A kocsis körül néz s megesóválja a fejét.

— Nem látok ettől a ködtől; elvesztettük az utat.

— Mért nem nyitod ki jobban a szemedet? Most már induljunk vissza, a míg az utat újra megtaláljuk.

Visszafofordultunk hát s kerestük az utat. Szidtam a kocsis, mint a bokrot. Igaz, hogy én is eltévedtem volna, ha magam hajtok, de az mindegy, ilyenkor az az egyedüli vigasztalás, ha az ember szídhát valakit s másra foghatja a hibát.

Egyszerre csak felkiált a kocsis:

— Megvagyunk már, — itt a csapás, — ez vezet a tetemesi hídhöz, — ismerem a fákrol.

— No, hála Istennek! Elég időt elvesztettünk, most már iparkodjunk.

Vigabb ügetésre szólítva a lovakat, haladtunk tovább a megtalált szánkónyomon.

Mentünk, mendegeltünk — nagyon sokáig, — annyi ideig, a mennyi alatt máskor már kétszer is megjárhattuk volna a tanyát, de az út egyre tartott, s mintha mindig jártabb és jártabb lett volna. Rengeteg idő eltelt így s mégsem értünk a végére. Végre rosszat sejtve, megállítottam a szánkót.

— Te, — szóltam a kocsisához, — én már rég nem nézem, hogy hasonlítanak ezek a fák egymáshoz. Látod ezt az odvas fűzfát, — akármilyenek, ha e mellett már legalább háromszor el nem mentünk.

— Nem lehet az kérem, sok ilyen fa van ezen a tájon.

— No majd meglátjuk. Leszálltam, letörtem egy ágat a fáról s letűztem mellé a hóba jelnek, no most már mehetünk. Mentünk újra majd egy óra hosszat, a mikor a kocsis megállítja a lovakat s elkezd a fejét vakarni.

Ott voltunk megint a nagy fánál, mellette volt a ledugott jelző ág.

— No látod, — mondtam a kocsisnak, — bele mentünk a saját csapásunkba s a magunk által vert nyomon keringünk itt órák hosszat bolond módra. Most már ne vakard a fejed sokáig, hanem próbáld meg, vágj neki toronyirányba, valahol majd csak kilyukadunk.

Neki vágunk a sík hónap. Alig megyünk egy-két puskalövésnyire, megroppan valami a lovak lába alatt. Befagyott tóra értünk, a víz jege töredezt a lovak lába alatt.

— Hála Istennek, — kiáltott fel a kocsis, — ez a tetemesi tócsa; itt kell lenni valahol a hídnak is! S csakugyan ott mellettünk mered a híd, — órák hosszat keringtünk körülötte s nem vettük észre a köd miatt.

Kikapaszkodva a jég hátáról, törtettünk előre. Útnak, csapásnak semmi nyoma. Befutá azt a hó olyan simára, mint a deszka; hát csak előre, gondolom formán! A hol lehetett, vágatva futottak a lovak, néhol ismét szügyig süppedtek a hóba s alig bírtak kikapaszkodni belőle.

— Csak menjünk, haladjunk, — biztatom a kocsis s a lovak zihálva rohannak tovább, füstölő párjuk összeolvad a köddel.

Holló száll el felettünk. «Kárr — kárr» kiáltása sértősen bontja meg a lég esődjét. «Kárr — kárr» . . .

— Az ám, kár. Kár volt elindulni ilyen időben. De most már csak előre.

Nagyot horkan az egyik ló s elkezd tolni a másikat. A kocsis nagy nehezen megállítja őket.

Egy befagyott szánkó sötétlett ki a ködből, rajta — talán borral tele — hordó, félig befűva hóval, attól ijedt meg a rudas.

Bizonyosan hófúvaskor indult, elakadt s a lovak nem bírták többé megindítani, — a gazda ló hátán menekült.

— No, nehogy mi is így járjunk; — szólítsd a lovakat!

S mentünk újra befelé az ismeretlen ködbe,

a hangtalan némaságba. Tán soha se érünk már a tanyára.

Most már nem takaróztam a bundába, hanem a szánkóban felállva meresztettem a szememet a ködbe, valami ismerős formát keresve.

De sem fa, sem bokor nem akadt utunkban. Kűnn voltunk a sima hó-fedte rétségen. Valami kábitó volt ebben az álomszerű ködben. Kód előttem, kód mögöttem, körülöttem. Megigézett ez az alakatlan nagy szürkeség, s úgy érzem, hogy vágatnék örökkön örökké — nem is gondolva már a célra, — csak jól esett suhanni folyton és folyvást ebben az alakatlan felhő-szerűségben. Agyam kábult, mintha részeg lettem volna. Mi az, a mi homlokomat úgy szorítja?

Nagyot zökken a szán s mi hanyatt-homlok zuhanunk ki belőle. Lábra állva, derékig süppedt alattunk. A lovak is nyakig voltak a hóba. Valami árokba vagy gördörbe bukhattunk. Ez a bukás fölébresztett kábulatunkból. Nagy nehezen kiszabadítottuk a lovakat, — de milyen állapotban? Az istráng elszakadt, a rúd eltörtött, a rakoncziák szanaszét hullottak. Ezzel már nem megyünk tovább.

Kifogtuk a lovakat a hámból. Bundát, pokrócot a hátukra dobva, egyéb holminkat a nyakukba akasztottuk. A szánkót saját sorsára bízva, a lovak hátán voltunk kénytelen-kelletlen folytatni utunkat. De hova? Merre?

— Megállj csak, hadd adjak jelt, — mondtam, — ha meghallja az Ádám, csak felel, s azzal a puskám közé a két esővét elsütöm.

S csakugyan, alig hogy elhangzott, puska-lövések dörgése rezgett át a ködön. Kis idő kö-zökben újabb és újabb lövés.

— No hát csak arra, a hang irányába. Szorítsuk a lovakat!

A megújuló lövések mind erősebben, mindig közelebből hangzottak, — végre már emberkiáltást is hallunk, de a tanyának még mindig se híre, se hamva. Egyszer csak sötétlik előttünk valami.

— No, mi megjártuk. Jól elkerültünk megint a tanyától, hiszen a Csörgő erdőnél vagyunk. De a lövések innen hangzottak, a kiáltást is folyton halljuk, így hát «Halló — Halló» kiáltások között közeledünk az erdő felé, s az erdőből két alak bukkan elő, s térdig gázolva a havat, vándorog felénk két félig megfagyott, elkényyszeredett esendő.

— Mit keresnek itt maguk? kiáltam feljök meglepetve.

— Az isten hozta erre az urat, — alig tudunk már a lábainkon állani, — körjáratra indultunk, de ránk ereszkedett a köd s már reggel óta itt bolyongunk ezen az átkozott tájon, — mindig oda tértünk vissza, a hol voltunk, — nem tudunk kiemelkedni ebből a csalitos, ligetes határból!

— Minket pedig a maguk lövései csaltak erre. No de se baj; most már tudom, hol vagyunk, csak azon a nádas éren keresztül vergődjünk, onnan nincs már messze az Ádám tanyája. Hallják, ez az ő lövése, iparkodjunk csak, hogy oda érjünk!

Az erdő megszólalt, ágai zörögtek. Hála Istennek, egy kis szél támadt, tán elviszi magával a ködöt. Esteledett már, a nap irányát csak a ködön átcsűrődő sárgás fény jelezte, — zengett, bonogott az erdő. Az a hideg szél, a mely most elkezdte a füleinket csipni, megmozdította azt a lomha nagy ködöt. Kis idő múlva tisztulni kezdett a láthatár, mintha egy hatalmas kéz lebbentette volna föl a fátyolt, úgy táruzt szemünk elé a síkság, a melynek hótakaróján szomorúan rezgett végig a lemenő nap sápadt korongjának fénye. Most már nem tévedhetünk

el többé. Ott látszik már a kis fűzes, a mögött van a tanya.

Élénkebb czammogásra nógattuk fáradt lovainkat, a két elkényyszeredett esendő is a reménységtől új erőre kapva haladt a nyomunkban. Elhagyva a fűzest, új meglepetés állította meg a kis hadat: a tanyából semmit se láttunk, a helyén egy nagy hóhalom állott. Egészen el volt temetve hóval.

A halom teteje füstölgett, kemény füstje-e, vagy csak a hó pipázik s a szél szitálja a hó-hegy tetejét, nem lehet megkülönböztetni. De egy új lövés, mely a hóhegy közepéből hangzott el, jelezte, hogy itt kell lenniök.

— A míg lőni tud, addig él, — mondtam, — kerüljük meg a halmot, valahol csak lesz bele bejárás.

Mikor az éjszaki szélvész végig sívít a pusztán és söpri maga előtt a havat, élő ember ki nem jön ilyenkor a házból addig, a míg a vihar zúgását hallja.

A sikon végig kergetett hóözön megakad a kazlak, ólak, házak oldalán, hull és tapad egymásra folyton-folyvást, a míg az egész tanyát el nem borítja. Mire az idő elesendesül, el vannak temetve egészen. S hogy élnek ott a hó alatt? Megnyugodva abban a tudatban, hogy az ember sorsa az Isten kezében van. A gazda pipázik, az asszony fon s guzsalyoz. Ételletlallal el van látva a kamra, — de hogy a lovait el-lássa, kénytelen alagútat, sikátorokat vágni az őket fogva tartó hótömegben, egyet az istállóhoz, egyet a kúthoz, egyet pedig a szénakazlakhoz.

A kazlak szélmentes oldalán aztán már szabad a kilátás. Ha kedve tartja, onnan nézheti a határban repkedő varjúkat s lesheti a rókát, a ki ilyenkor rendesen itt settenkedik az éhség által a kazlak közé kergetett nyulacsák után. Most is itt állott puskájával az Ádám, ki lövéseinket hallva, lövéssel felelt, gondolva, hogy a lövés itt ilyenkor csak jeladás lehet. Várt egy helyben, nyugodtan. Arczán nem látszott sem a kíváncsiság, sem a meglepetés nyoma.

Megjöttünk, itt vagyunk.

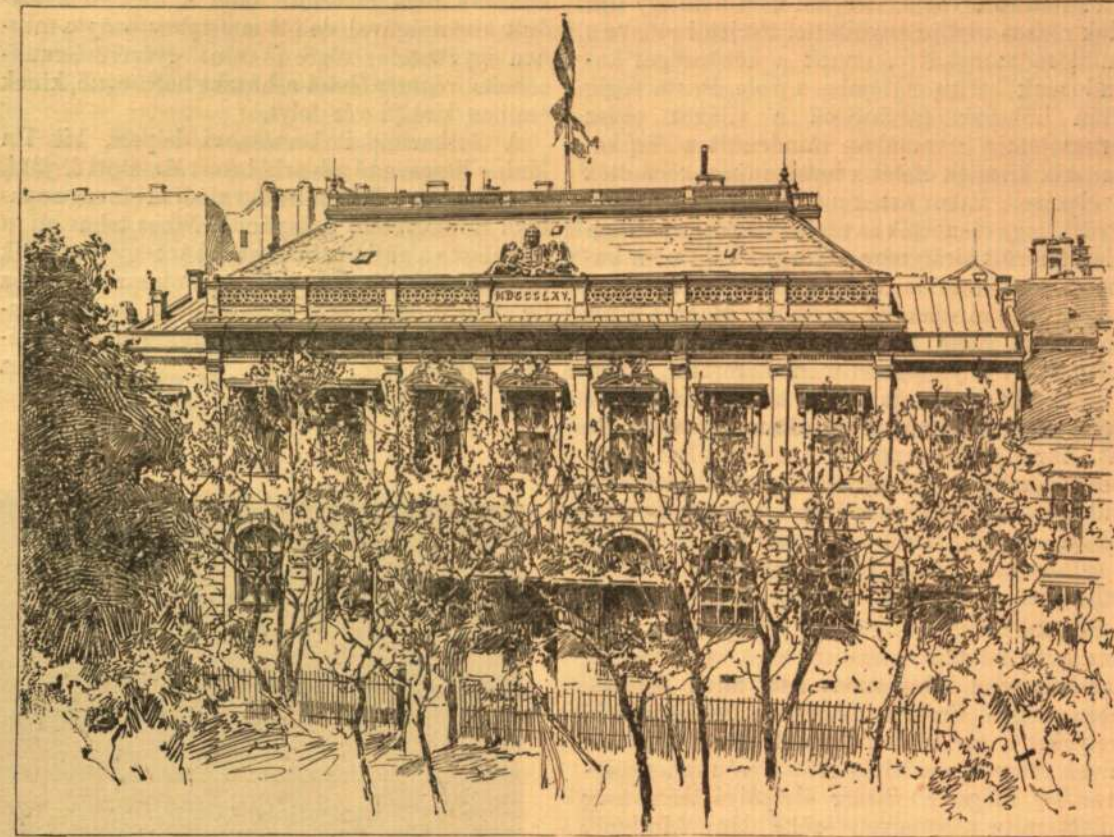
Nem esudálkozik ő semmin.

Csak a lovak van gondja, azokat sajnálja. Igaza is van. Az ember a saját akaratóból indul útnak, de a szegény ló nem tehet róla, ha befogják.

A hóba vágott alagutakon át vergődve be-léptünk a meleg szobába. A hóval borított ablakokon keresztül olyan sárgásan szűrődött át a gyenge világosság, mintha valami másvilági planétára jutottunk volna. De ki törődött most a világítással? Örültünk, hogy elgémberedett tagjainkat kinyújtóztathattuk. Előszedve ételt, italt; mohón estünk neki a hirtelen berántott levesnek, s könnyű elképzelni, milyen jól esett a kemence hátán fölmelegített vörös bor átfázott testünknek. Átadtam Ádámnak a számára hozott puskaport, sörétet. Ezt megmosolyogta. Ez a tanyalakók legohajtottabb kincse. Puska-por és sörét. Azután beszéltek viszontagságainkat. E közben este lett. Télen hamar sötétedik. Borozgatással töltöttük az időt, s azon tanakodtunk, hogyan kerülünk haza?

A mindig csipősebbé vált éjszakai szél tökéletesen elfújta a ködöt. Az idő egészen kitisztult s a míg borozgattunk, feljött a hold is, végig simítva fehér világával az egész tájékat. Olyan fehéren világított a hó, hogy szinte kísértetiesen vált el az égtől, s a mennybolt sötétnek tűnt föl mellette. Minden csapás, minden kis ág-hog élesen látszott meg rajta.

Jobbnak látva ilyen szor holdvilággal inkább haza menni, mint az éjszakát az egyetlen fűtött szobában töltöni, befogattam Ádámnak a hó

A KÉPVISELŐHÁZ ÉPÜLETE A SÁNDOR-UTÓZÁBAN.

alól nagy nehezen kikapart szánkójába, abban jól elhelyezkedve indultunk haza felé.

Csúszott a szán, csörgött a csörgő vigan, a kiderült éjszakának örülve. Jó darabot mentünk már, a midőn meglepetve kiáltott föl az egyik esendő:

— Megálljunk! Ott valami baj van, — s a töltés felé mutat.

Egy kis leányt láttunk a töltésen kétségbe-esve szaladni.

Felhajtottunk a töltésre s bevártuk a felénk szaladó gyermeket.

Szánalom volt rá nézni, szegényre. Úgy 10—11 éves lehetett. Meztelen lábai térdig a hóban, gyenge kis szoknyája tele ráfagyott jégcsappal. Omló könnyei odafagytak elkékült arcára. A mint felkaptam a szánba, olyan kemény és hideg volt a két keze, mint a jég.

Magamhoz vettem s betakarva a bundámmal, kérdeztem tőle:

— Hol jársz itt te, kis lány, ebben a hideg éjszakában?

— Jaj, jaj! kesergett a kis lány, — ölik az apámat!

— Kicsodák, hol, merre?

— A révnél a csárdában!

— No akkor fordulj, kiáltam oda a kocsisnak, s hajtj a hogy tudsz, hamar a rév mellé.

Suhogott az ostor, — vágattak a lovak a sima töltésen.

(Vége következik.)

REGÉNYEK A TRÓNON.

Nem minden nagyratörő álom nyert oly szerencsés befejezést, mint az a regény, mely a napokban vonta magára egész Európa figyelmét, két hősevel, kiknek egyike királyi családból származó herceggisasszony, Don Carlos leánya, s a másik egy kevéssé ismert nevű olasz festő. Rendszerint a legvakmerőbb Don Juanok sem hizeleghetik be magokat büntetlenül az uralkodói paloták szentélyébe; vakmerő szenvedélyeik legtöbbször magok ellen ingerlik a boszú nemezt, mely nem tűri, hogy megtorlás nélkül emelhesse szemét a közönséges halandó a rang, hatalom és fény válszótjaira. Mi lesz a nagy feltűnést keltett szöktetési kaland eredménye, ki tudná sejtani? De a tapasztalat azt mutatja, hogy a koronás Junoknak megvan a magok külön gondviselésük s a történelem igazságszolgáltatása megbeszélhetetlen büntül róija fel a csábítóknak azt a vakmerőségüket, hogy elle-

ledtethetni vélik alsóbb rendű lényök köznapiságát a magas kegy egy pillanatnyi sugarában. S valóban sorsukban nincs is semmi fölemelő, tragikailag megkapó; érezzük, hogy érzélgéseikbe a becsúgyának, a számításnak egy rút, sértő hangja is vegyül, mely nem a Gráciának szelid világából való.

Hányan vannak e szerencsétől kegyelt fényre sóvárgó pillék között, a kiknek nem kellett kegyetlenül megszenvedniök, a véletlenül rájuk tévedt kitüntető mosolyért? Ime Trenck tíz évi börtönnel lakolt a magdeburgi sáncokban a lopott boldogságnak azért a néhány percéért, melyet Nagy Frigyes hugának, Amáliának köszönhetett, kinek birtokában fölfedezték vele folytatott titkos szerelmi levelezését. Pedig e viszony mélyebb s tisztelteméltóbb volt a többi hasonlóval. Legalább a hű Hohenzollern nő oly áldozatot hozott lovagja emlékének, mely csaknem páratlanul áll a szerelem lélektanában. Hogy egy rá kényszerített házasság békőit elkerülje, fiatal arcát vitriollal örökre cékletlenítette. A boldogtalan Trenck pedig később a francia forradalom nyaktillója alatt végezte be mozgalmas életét.

Sok ily féltve őrzött titoknak lett végső kifejlése egy pár összemért nemes penge, vagy egy orvul lesújtó boszú gyilk. Veszélyes udvarlás volt például az is, melybe a 17-dik század elején egy Thurn-Taxis gróf keveredett a madridi udvarnál, hol főpostamesteri tisztet töltött be, bár üres idejében a műszaknak is szívesen áldozott. Egy éjjel — 1622-öt irtak — a gróf kocsin hajtattott haza, mikor egy pisztolylövés bezúgta a hintó ablakait és szíven találta a vakmerő nöhódítót. IV. Fülöp király, a sértett férj golyója volt, ki így állott bosszút a férj becsületén ejtett gyalázatért.

A puritán gondolkodású Angliában nem vették ilyen könnyen a dolgot, a mikor «in illo tempore» egy hőbortos szegény ördög elég merész volt Viktoria királynőnek dícsősegesen uralkodó angol felségének, nyílt utcán lábait elé vetni magát a szerelmet vallani neki. Élethossziglan tébolydába zárták a szerellemnek ezt a nagy romanikusát, s egy egész emberéleten át kellett a szerencsétlenségnek az angol tébolydák nyirkos levegőjében szenvednie, a miért ikarusi vágyai oly magasra ragadtak fel egész a királyné szívéig, melynek pedig nem szabad egyért, hanem csakis népei összességéért dobognia.

De nézzünk csak egy századdal vissza, s Angliában is tragikus és megrázó példák akadnak annak a «földiekkel játszó égi tünémenyeknek», mely egy koronás királynét egész a botrányig lerántott ellenállhatlan szenvedéllyel. Igaz, hogy Karolinát, IV. György király nejét, részben férje bánásmódja taszította az erkölcsi örvénybe s a társadalmi ellentétet közte

és méltatlan lovagja, Bergani közt nem egy ifjú lélek rózsás idyllje enyhítette. Férjétől előzve s külföldre menekülve, ennek a közönséges kalandornak került halójába s vele útazta végig aztán hőbortos feltűnéssel a világot, egész Jeruzsálemig, nyomában mindenütt a férj kémei, kik kilesték életét s hatalmukba kerítették levelezéseit. Mikor aztán már elegendő adat volt együtt, hogy rámérjék az utolsó csapást a boldogtalan félőrült királynéra, György király nem habozott javaslatot terjesztetni a parlament elé a nejétől való elválásról. Maga a híres Brongham védte a királynét. A javaslat már másodszori felolvasáson ment keresztül, mikor a harmadik felolvasás előtt a közvélemény nyomása alatt a kormány váratlanul visszavonta azt. Karolina fölmentetett s a Szent-Pál templomba vonulása valóságos győzelmi meneté alakult az újjongó néptömeg óvácziói között. De nem sokkal élte túl rehabilitálását; nem sokára rá a színházban roszul lett s egy hét alatt meghalt, mint gyanították, mérgezés következtében.

Bergani nevéhez, ki egy királynőhez való viszonya folytán szicíliai báró, s a Szent-Karolina rend tulajdonosa lett, talán legsötétebb emléke fűződik mindazon regényeknek, melyeket a társadalmi formák ellen fellázadt szívek veszedelmes álma szőtt a trónok légkörében. De mégsem. Bizarr életpályájában még túltett rajta a «nagyon szöke dán» királyné, Karolin Matild, III. György király húga. A kopenhágai királyi palota egyik terme ma is őrzi még a férfi ruhában lovagló szép királyné arcképét, kinek heves szenvedélye férje, VII. Keresztély dán király orvosához, Struenseehez, költöknék és zeneszerzőknek szolgált inspiráció tárgyul. A királyné nem is állította magát a miniszterre emelt kegyenczel nyilvánosan karöltve, lovagló ruhában mutatni, sőt így jelentek meg az özvegy királyné ravatala előtt is. Magának az angol követnek kellett közbe lépnie a botrány elkerülése végett, nagy összeget ajánlván Struenseenek, ha elhagyja a királyságot. De a királyné elszántan ellent állott: «Ha ő megy, én is megyek s énekléssel keresem kenyeremet. Tudom, hogy szép hangom van.» A válópör során, melyet Karolina Matild ellen Dániában indítottak, a királyné hűtlensége teljes bebizonyosodást nyert főleg azon vallomások alapján, melyeket a vérpádon kivégzett Struensee utolsó óráiban tett. De a királynét ez sem ábrándította ki kalandhajászatából s még hannoverai száműzetésében is egy elhalálozott apródját tovább egy hétnél tartotta ravatalon s halottas szobáját fantasztikusan díszítette fel. Az ő halála rejtélyét is méreggel hozta a történetírás összeköttetésbe.

Kész regény Mária Terézia nagy királynéknak nagynénjének, az I. Péter császár fiához, Alexejhez férjhez ment braunschweigi hercegnőnek sorsa is, kinek áthaláláról annyi fantasztikus dolgot írtak az emlékiratok, mely után Amerikába menekülve, ott egy lovagias, de egyszerű franczia mellett találta volna meg a boldogságot, melyet durva férje nem tudott neki nyújtani.

A Trenekek, Struenseek, Berganik, Folchik gárdájába kell soroznunk Königsmark gróft is, az ahlideni hercegnőnek nevezett Zsófia Dorottya hannoverai hercegnővel való szerelmi viszonyáról elhíresült lovagot, ki midőn 1694 július 1-én a hercegnő szokását akarta elősegíteni, négy órtól megtámadva vérézt el az ahlideni kastély tornácán.

A családi büszkeség, a hatalmas név és befolyás, igaz, rendesen módot talál utólag legalább némileg kiegyenlíteni azt az irt, mely a magas rang és a szerencsés választott között tátong az ily mesalliance-ok kötésében. De hogy az még sem mindig sikerül, mutatja a büszke Choiseul-ök egy nő sarja a regesség fénykorában, a ki előkelő születési kiváltságairól, vagyónáról, családi összeköttetéseiről lemondott, csak hogy egy Grandcolas nevű közönséges kertes házartását ossza meg, kihez halálból mentőül azért, a miert a vízből kimentett volt élete kozakázásával. Ez esetről, mely szintén óriási megütközést keltett annak idejében, az orléansi hercegnő, Erzsébet-Charlotte levelei közölnek érdekes részleteket. Pedig Choiseul hercegnő egyike volt a legbüszkébb teremteteknek, a ki senkit sem tartott elég előkelőnek magához. Kezdetben kísérletet tett Grandcolas-ját megnevesíttetni a lotharingi herceggel által. Ez

azonban nem sikerült. Majd a királyhoz fordult kívánságával, de ott is cserben hagyta minden igyekezete; végre is mint egyszerű Grandcolasné végezte életét a büszke hercegnő, kinek ereiben királyi vér folyt.

A lotharingiai kertészhez képest, kit Du Maine hercegnő udvarhölgye választott férjéül, természetesen Folchi festő valódi úri lovagaspányol trónkövetelő leányának. Nincs tehát új a napalatt s a góthai almanachakár hogy tiltakozik is, sem nem először, s nem is utolszor csempész be előkelő hasábjaira egy minden genealogusnál erősebb hatalom, a női szív, igen közönséges neveket.

esztendejét is megérte a nélkül, hogy a további használatra alkalmatlan, vagy épen aggodalmas állapotban volna. Már csak kibírja a szolgálatot addig, míg az országgyűlés a pompás, új, állandó országházba átköltözhetik. Legnagyobb baja, hogy szűk és nem minden célra vannak meg benne a kellő helyiségek.

Annál tágasabb és kényelmesebb lesz az új, állandó országház, mely 17,745 négyszögterületet foglal el, míg a mostani ideiglenes csak 728 négyszögterület nagyságú alapon áll. Igaz, hogy amaz a főrendiház helyiségeit, meg a hatalmas közös üléstermet is magában foglalja, míg most a főrendiház a Múzeumban ülésez, közös ülésterem pedig eddig nem is volt.

AZ ÚJ ORSZÁGHÁZ DUNA FELŐLI OSZLOPOS TORNÁCSA.

Divald fényképe.

KÉPEK AZ ORSZÁGHÁZBÓL.

Az új országgyűlés megnyitja ismét állandóan mozgalmassá tette a törvényházak színterét, az országházat, de még ez útál is csak az eddigi ideiglenes országházat, mert az új még csak külsőleg van készen; belsejének nagyszámú helyiségeiben még évekig fognak tartani a díszítő és berendezési munkákat.

A Sándor-utcai ideiglenes országház, melynek most csak a homlokzatát mutatjuk be egyik képünkön, 1865-ös évi építési terv szerint olasz renaissance stílusban s az akkor sürgősen szükségessé vált országgyűlés egybehívhatása végett nagy gyorsasággal. Az akkori megállapodások szerint annyira ideiglenesnek volt tervezve, hogy csak tíz esztendőre szándékoztak használni; mindazáltal igen jó anyagból és oly szilárdan állította össze a tervező építész, hogy időnkénti tatarozások és kisebb átalakítások mellett immár a harminczegyedik

A remek új országházzal, mely ma úgy a város, mint a Duna felől már egész pompájában kényelmesen szemlélhető, a június 8-dikán tartott ezredévi ünnepies országgyűlés alkalmából már közöltünk egyes főlveteket. Most ismét bemutatunk róla három fényképi főlvetet, így nevezetesen a főbejáratul szolgáló előcsarnokot, melynek festői és szobrászi ékítményekkel gazdagított pompája a nyár eleje óta állandóan sok látogatót vonz ide; különösen a kiállítás ideje alatt ritka vidéki vendég távozott haza a fővárosból a nélkül, hogy ezt a magában véve különös érdekű építészeti nevezetességet meg ne tekintette volna. Szintén sajátos művészi alkotás a közös gyűlések helyisége, az úgy nevezett kupolás terem, mely még ma is abban az állapotban van, a mint az ezredévi díszítés befogadására el volt készítve. A tizenhat oldalú, 20.50 méter átmérője és 27.50 méter magasságú nagyszerű terem ritkítja párját egész Európában. Harmadik képünk az épület Dunára néző

homlokzatának magas földszinti nyílt oszlopos tornácát mutatja, melyről remek kilátás nyílik a Dunára és Buda nagy részére. Ilyen oszlopos tornác kettő van egy végében, melyeket az épület középső homlokzati tagja választ el egymástól.

KELET-INDIAI UTAZÁSOMBÓL.

(Delhi.)

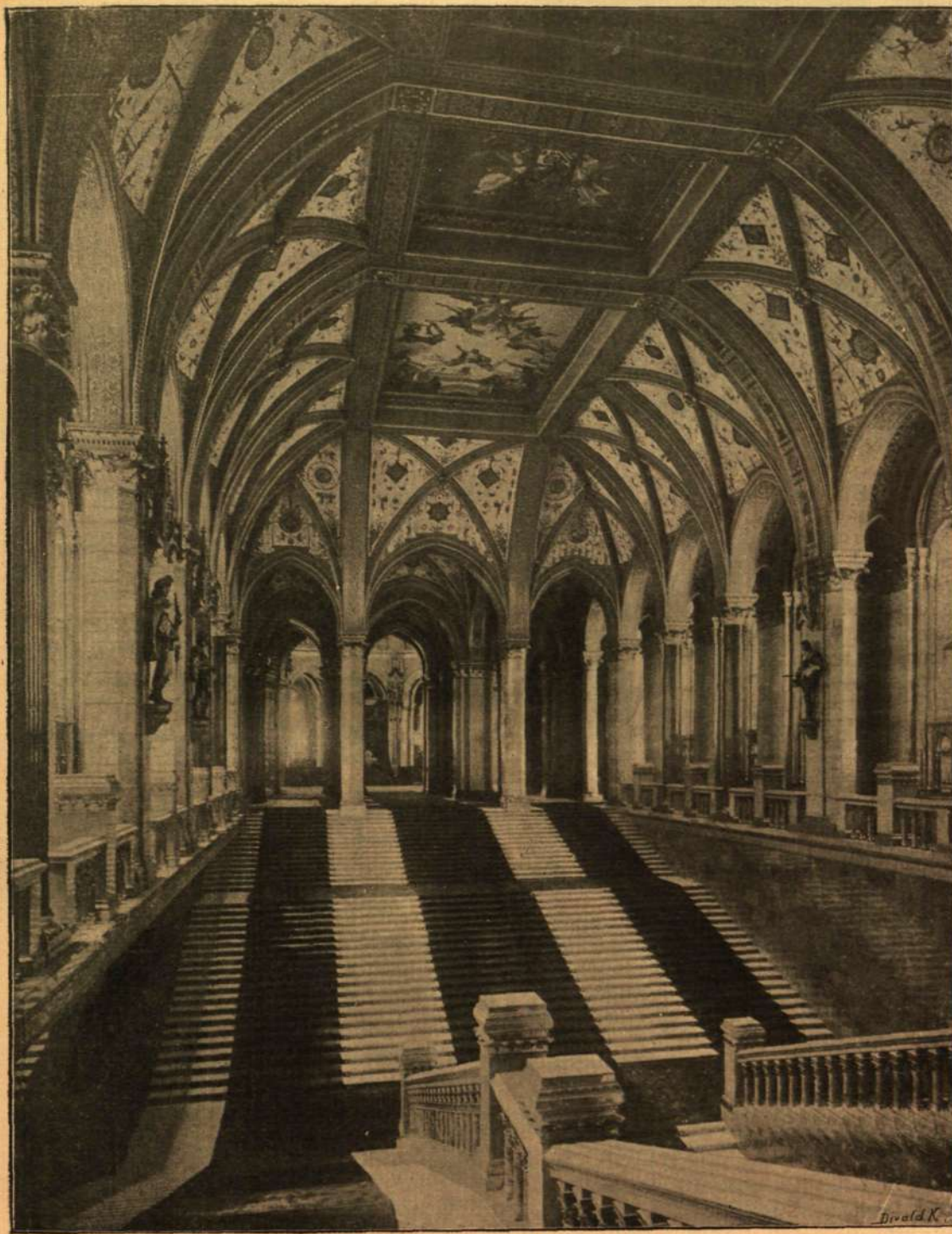
(Vége.)

Irta Latinovits Géza.

1892-ben történt a zendülés, mikor sok halott és sebesült maradt a harc színterén. Különös, hogy az angol kormány nem igyekezett a rendet

beültetve, mely sokkal kisebb gyümölcsöket terem az európainál, de a nedvtartalom basonlíthatatlanul több benne. A Delhiben lakó kevés számú európaiak itt jönnek össze délutánonként. Alig van a városban több mint 150 európai, a mi Delhi 250 000 bennszülött lakosságához képest elenyésző csekély szám. A másik kert kisebb és nem is annyira látogatott.

Innét felhajtottunk a negyedóránnyira fekvő dombhoz, hol a «Mutiny» alatt elesett angol katonák emlékére díszes oszlop emelkedik. Ezen dombról intéztek az angolok az első támadást a város ellen. Az oszlop díszes góth stílusban épült, magassága mintegy 30 méter; tetejére kényelmes kölépcsők vezetnek s felülről pompás

AZ ÚJ ORSZÁGHÁZ FŐ LÉPCSŐCSARNOKA.

Divald fényképe.

helyreállítani, hanem csapatokat és ágyúkat állítottak fel az európai negyed védelmére, és nyugodtan várta a fejleményeket. Csak miután öt napig dúlt a testvérharc, akkor avatkozott bele és fojtá el a vérengzést. Sokan állítják, hogy az angol kormány jó eszköznek tekintette ezen két vállasfeleket mely gyűlöletet egymás iránt, mert a hol hindu van, ott mohamedán nem marad meg, és viszont. Midőn a moséból lejöttek, vagy száz hindu és mohamedán gyermek óriási larmával fogadott; azonban ezúttal a két vallásfeleket közt bámulatos egyetértés uralkodott, mert mindannyi baksist követelt.

A délután folyamán kikocsiztunk a városban túl fekvő nyilvános kertekhez, hova az európaiak üdülni mennek. A két kert Sahan sah két leánya nevével van elnevezve. A egyik különösen szép és nagy s a kert közepén régi romok láthatók; itt volt a sah nyári kényeje. A kert nagyobb része az úgynevezett indiai ezitromfával van

kilátás nyílik a városra. Az emlékoszlop hat oldalába nagy fehér márványtáblák illesztvék, melyeken az elesett katonák névsora olvasható, továbbá rövid felemlítés a helyeknek, hol a csaták folytak, és az összes indiai angol, és az angolokhoz hű maradt bennszülöttek vesztesége számokban kifejezve. Ezekből kiolvasható, hogy nyolcz hónapig tartó lazadás alatt elesett 1700 angol kőzkatoná, 180 tiszt és főtiszt, azonban csak 900 bennszülött közember és 30 bennszülött tiszt. Az egész domb úgy tűnik fel, mintha egy régi vár romjai hevernének szétszórva, pedig csak a talaj sziklás. Az előtt hozzáférhetlen volt a hely, csak az angolok tették járhatóvá, robbantások után.

Hazafele menve, a városban kívül, az út mellett, egész sátoztatót láttunk meg, kérdéseinkre megtudjuk, hogy a városi lovasrendőrség tanyája ez, itt laknak egész éven át. Ilyenkor jó tartózkodás, de midőn beáll az esős időszak,

akkor felette kellemetlen lehet. A lovak kipányvázva a sátrak körül állnak. Delhi körül igen sok a kigyó — nagyobb része a mérges fajból — ez mind szépen bemászhat a sátrakba. Évenként számos áldozata van a kigyómárisnak.

Az utcákon már sok afghánt láthatni, ezek a legutóbbi esztendő hadjárat óta számosan jönnek lefelé. Eredeti marczona alakok, sarut hordának, fehér bő bugyogót, majdnem térdig érő hosszú fehér ingféléket, mely a deréknál szíjjal van átkötve, fejükön rendszerint csúcsban végződő hegyes turbánt, és főképp ez különbözteti meg őket. Arcuk eléggé szabályos, bőrkülfeliosabb a hindunál; hosszú, torzonborz szakáll teszi arcukat marczonává és a hosszú lelogó haj. Nem felette nagy náluk a tisztaság iránti érzék.

A ki Delhiben időzik, az nem mulasztja el hazánkfa, Telléry fényes üzletét megtekinteni. A város központján fekszik, egész külön bungalomban, hol nemcsak az üzlet van, hanem nagyszámú munkással dolgozó műhely is, melyet alig hat éve rendezett be, s már is nagy virágzásnak indult. Ügyes, szakértő angol üzletvezetője van. Haris nevű; azonkívül a fiatal, magyar Schweiger is nagyban hozzájárult az üzlet felvirágoztatásához. Maga az üzlethelyiség a legjobb izléssel van berendezve.

Láthatjuk itt egy csoportban a jeypouri szép rézműveket, kashmiri kék zománc tárgyakat, a benaresi kiver sárgarézb edényeket, a bombayi sandálfa dobozokat, melyek ezüst lemezekkel vannak kirakva, az agrai kőmozaik munkákat, indiai régi fegyvereket, a többi közt Akhbár sah ezüsttel kirakott remek csatabárdját, a görbe népali kukrikát, a malagok «goloját», stb. Nehéz volna mind felsorolni a remek szép tárgyakat; csak annyit jegyzek meg, hogy ha az ember belép és megnézi részletesen a tárgyakat, mind megszeretné venni, mert az árak nem magasak. Hát ha még a pompás színezett és kidolgozott kashmiri schawlokat élénk terítik, akkor vagyunk csak meglepve. Ilyen szép és finom kézi munkát Európában hiában keresünk; erre csak a fíradhatatlan indiai munkás képes, ki munkájáért rendkívül kis árat kér, mert igényei nem nagyok. Egész szobát foglalnak el ezek a remek schawlok és szőnyegek. A taláiban Telléry üzleteiben, kizárólag indiai kézműmáru van felhalmozva, és ez majd mind az ő műhelyeiben készül. Az indiai kézműipar sokat köszönhet neki. Ha Telléry angol alattvaló lenne, már elhalmozták volna mindenféle kintitetésekkel, de a nemzeti büszkeség nem engedi, hogy idegen érdemeit elismerje az angol.

Megmutatták a műhelyt is, hol igen szép kiver domborművű rézedényeket készítenek a hindu munkások, kiváló ügyességgel. Ezen művészet — mert annak lehet nevezni — aprólékos munka, és már a gyermekkorától fogva gyakorolják, tehát el lehet képzelni, minő tökélyre viszik. Különösen egy idősebb hindu ügyessége vonta magára figyelmünket. Ez a hindu alakokat gyárt agyagból, semmi más, mint egy kis acél véső segítségével és mindent fejből, rajz vagy minta híjával. Oly bámulatos művészi tökélyvel készíti az alakokat, hogy azokon még a műértő sem talál kivételt; minden vonás szabatos és élethű, még a test is tökéletes hűséggel van visszaadva, mintha az anatómiai alaposan tanulmányozta volna. A legnehezebb állásokat a legkönnyebben faragja ki. És mindössze havi 60 rupiáért (42 forint) becsúlja rendelkezésre ügyességét, pedig ilyen munkás, ki hasonló alakokat készít, csak alig található néhány egész Indiában.

A műhely mellett egy raktár van, hol Telléry muritai műhelyében készült szőnyegek nyerne elhelyezést. Bámulva álltam meg a remek raktár előtt. Óriási termetet betöltött nagy szőnyegek mellett kisebbek is láthatók. Mind a színek összeállítására, mind a kidolgozására és finomságára messze felülhaladja a smyrnai szőnyegekét. Az árak pedig aránylag száma sem jöhetnek. Előhoztam Tellérynek, miért nem alapít Budapesten is üzletet, de azt felelte, hogy ezt nem teheti, először mert már ezzel az üzletekkel is sok vesződsége van, s ezekből is szeretne visszalépni és hazajárni térni. Chicagóba a kiállítások sok tárgyat vitt és a kiállítás után New-Yorkban üzletet nyitott, de ott elvesztett vagy 200 000 forintot.

Tellérynek még elégtétellel is tartozom, mert a «Pesti Hírlap»-nak írt egyik levelemben úgy emlékeztem meg róla, mint többszörös millió-

AZ ÚJ ORSZÁGHÁZ KUPOLÁS TERME.

Dívalt fényképe.

mosról, ez pedig tévedés. Ha jól emlékszem, azt írtam, hogy vagyonát öt millió forintba becsülik. Nekem öt lac rupiát mondtak, — akkor még nem tudtam biztosan mennyi egy lac, azt hittem, egy lac egy millió forint. Ez nagy tévedés, mert utólag megtudtam, hogy egy lac 100.000 rupia, tehát az öt lac 500.000 rupia, vagyis 350.000 forint. Sok kellemetlenséget okoztam ezzel Tellérynek, de soha sem gondoltam volna, hogy oly sok éhes hazámia van. Szegény Telléry vagy kétszáz kéro levelet kapott, vagy pedig többektől azon határozott kívánságot, hogy vesse ki saját költségén az illetőt és alkalmazza üzletében. Mások levélbélyegeket kértek, egy szóval aranyhalmak gondolták. Még Budapesten lakó nejét is zaklatták könyöradományokért. Tehát most ezennel helyre hozom hibámat és Telléry urat törölöm a milliósok sorából. Pedig kár, mert úgy is édes kevés magyar milliós van, jól esett volna egyvel többet tudni.

Estebédünk után Schweiger hazánkiával élénk beszélgetést folytattunk azon kérdésről: nem lehetne-e a magyar ipar számára Indiában talajt szerezni? Azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha néhány sorban erről is megemlékezem.

Telléry, mint a magyar kereskedelmi múzeum indiai képviselője, már több kísérletet tett magyar iparozókkal Indiában, sikert is aratott volna, de mindenkor a magyar iparosok makacsán szenvedett hajótörést. A hindu nép vásárlásánál rendkívüli konzervatív; ha valamely tárgynál egy bizonyos formát megszokott, úgy attól semmi esetben sem tér el, kivéve, ha az árú tetemesen olcsóbb. Csak egy példát hozok fel. Telléry egy debreczeni cézénél keféket rendelt meg az indiai piac számára, ha jól emlékszem, 200.000 darabot. Határozottan megírta a cézének, hogy csakis a mellékelt minta szerinti formát küldjék, az okot is tudatta, hogy miért; arról is biztosította a cézét, hogy az árú jósága esetén állandó piacra számíthat. És mi történt? A cézég visszairt, hogy a megrendelésnek eleget nem tehet, mert a minta szerinti kefék gyártásával nem foglalkozik. Ime tehát, itt a hiba; a magyar iparosok nem akarnak a vevő közönség kívánalmaiból alkalmazkodni, hanem azt kívánják, hogy a vevő közönség vegye azt, a mit ők piacra bocsátanak. Egy szóval, nincs bennök üzleti szellem; és még ez így lesz, addig nem lehet a magyar iparnak külföldön piacot teremteni, pedig azt is tekintetbe kell venni és számolni kell vele, hogy erre versenytársakkal állunk szemben, kik már rég talajt szereztek iparizsákaiknak. Még egy esetet hozok fel. Egyik legelső budapesti kocsigárost felszólí-

totta Telléry, hogy küldjön ki néhány kocsit Bombayba, hol minden esetre nagy keletnek fognak örülni a járművek, ha megismerik azok kifutó minőségét. A kocsigáros erre azt felelte, hogy ő csak akkor küld kocsikat, ha azok árát előre lefizetik. Így azonban nem lehet új piacot teremteni.

A magyar pezgővel még jobban megjárta Telléry. Egyik magyar pezgőgyárostól hozott nagy mennyiségű pezgőt saját számlájára, miután ez is előre kívánta az árát kiegyenlíteni. Azonban mire a pezgőborok megérkeztek, több a felénél elromlott, úgy annyira, hogy ki kellett önteni.

Még sokat lehetne írni Delhiről, környékéről, érdekes lakosságáról, azoknak szokásairól, mindezzel azonban ez alkalommal már nem terjeszkedem ki.

Delhiben és környékén élvezetesen eltöltötünk néhány napot. Nem sokára azonban búcsút kellett vennünk e nevezetes város falaitól, mert már csak néhány hét választott el hajónk indulásától, s így visszasiettünk Bombayba, onnan is még hosszú út állott előttünk.

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ ÜNNEPES LEMONDÁSA TRÓNÖRÖKLÉSI JOGÁRÓL.

Mária Dorothea főhercegnő és Fülöp orleansi herceg lakodalmi alkalmából a «Vasárnapi Ujság» számos eredeti képből mutatta be úgy a jegyespárt és legközelebbi rokonságukat, mint magát az esküvő ragyogó jelenetét, melynek méltó képből való megörökítésére lapunk egyik művészmunkatársát, Jantjy Máttyás küldöttük Bécsbe, ki a főudvarmesteri hivataltól nyert külön engedéllyel a helyszínén készítette el rajzát. Eddig között képeink sorozatát most annak az érdekes rajznak a közlésével egészítjük ki, melyen egy francia képes lap festő-munkatársa szíj. tén a helyszínén készítette el rajzát. Eddig között képeink sorozatát most annak az érdekes rajznak a közlésével egészítjük ki, melyen egy francia képes lap festő-munkatársa szíj. tén a helyszínén készítette el rajzát.

Az uralkodó család házi törvénye értelmében ugyanis a férjhez menő főhercegnők, mielőtt jegyesökkel megesküdnének, kötelesek esküvel is megerősített nyilatkozatban kijelenteni, hogy az osztrák császári és a magyar királyi korona öröklése iránt minden jogukról lemondanak úgy a maguk, mint remélhető utódai nevén. S ezen szabály alól nem tesznek kivételt magának az uralkodónak a leányai sem. Így például Mária Valéria főhercegnőnek is le kellett mon-

danía, mielőtt jegyesével, Ferencz Salvator főherceggel egybekelt volna. Ez a lemondás 1890 június 16-án történt, a szokott ünnepességgel, mely alkalommal a magyar kormány képviselőjében Szilágyi Dezső akkori igazságügyi miniszter volt jelen. Ugyanakkor egy nappal utóbb József főhercegnék szintén jegyben járt leánya, Margit főhercegnő, hasonlóképpen lemondott s csak azután esküdhettek meg jegyesével, Thurn-Taxis herceggel.

Most, a jelen év november hó 5-én Mária Dorothea főhercegnőre került a sor.

A lemondás (renunciáció), mint rendesen, most is az uralkodó személyes elnökelete alatt, a nagykorú főhercegek, a titkos tanácsosok s az osztrák és a magyar miniszterek jelenlétében történt a bécsi császári palotának titkos tanácsosi termében, pontban déli 12 órakor.

Az államjogi fontosságú lemondási szertartás részleteiről a nagyközönség eddig csak többé-kevésbé szabatos leírásokból értesült. Most történt először, hogy e ritka jelenet fölvetelére egy festő is engedélyt kapott. Éppen azért sietett a «Vasárnapi Ujság» intézkedni, hogy ezt a helyszínén fölvevő eredeti rajzot megszerezhesse és olvasó közönségének bemutathassa.

A pompás tágas terem hátsó fala mellett középtűt, szőnyeggel bevont lépcsőzetes emelvényen állott a sárga selyemmel bevont aranyos trónszék, vörös virágú sárga selyem mennyezet alatt, a trón mellé egy bársonnyal beterített asztalka volt helyezve. A Felsője kalpagja számára. A király tábornagygye egyenruhában jelent meg: fehér kabátban, vörös nadrágban, zöld tollas tábornagygye kalpagban s rendjelekkel díszítve. A mint az emelvényre föllepött, kalpagját levette s az asztalkára helyezte, maga pedig állva maradt az egész szertartás alatt.

A tróntól jobbra két, bíborral beterített asztalka állott egymás mögött: az első az Evangelium és egy feszület volt két égő gyertya között, a második a szükséges írószerek voltak elhelyezve.

A tróntól balra, az emelvény alsó lépcsőjén a főkamaramester, ugyancsak a tróntól két oldalt két két testőrkapitány állott. Mária Dorothea főhercegnő, ki nagy himzett lilomokkal ékített, rózsaszín ruhába volt öltözve, a trón emelvényének jobb sarkára lépett föl a király felé nézve. Az emelvény előtt a királyltyal szemközt gr. Goluchovsky külügyminiszter s az uralkodóház minisztere foglalt helyet, himzett diplomata egyenruhában. Az emelvénytől balra a főhercegek, a tulsó oldalon Mária Dorothea főhercegnő mögött főudvarmester-nőjének és főudvarmesterének helyettesei és Gruseha, bécsi bíboros-érsek állottak. A trónnal szemközt, a külügyminiszter mellett Schultes udvari tanácsos mint jegyző, az udvari marsal, a magyar és az osztrák miniszterelnökök, majd a többi miniszterek és titkos tanácsosok sorakoztak. Úgy a jelenlevők elhelyezése, mint maga az egész szertartás a legapróbb részletekre is kiterjedő gondnal és pontossággal volt végrehajva.

A király, mihielyt helyét elfoglalta, rövid beszédet intézett a jelenvoltakhoz s fölhiyta őket, hogy legyenek tanui a történeteknek.

Erre a külügyminiszter közelebb lépett a trónhoz s hangosan fölolvasta a jegyzőtől neki átnyújtott lemondó oklevelet. Ennek végeztével a főhercegnő meghajolt a király előtt s aztán az első asztalka mellé lépett, hol az érsek elébe tartotta a kinyitott Evangeliumot. A főhercegnő jobb kezével a keztyűt levonván, ujjait a szent könyvre tette s a közben hangosan fölolvasta a baljában tartott szabályszerű esküformát. A mint ennek is vége lett, a másik asztalkához ment s ott aláírta nevét a lemondó oklevélre. Ekkor a jegyző lépett elő s a főhercegnő pecetét ráütötte az oklratra. Ennek megtörténte után a főhercegnő újra meghajotta magát a király előtt, ki az uralkodó-család tagjaitól kísérvé azonnal eltávozott a teremről, mire az ünnepély véget ért.

A lemondó okiratot tudomásul vétel és aláírás végett utólagosan a völegénynyel, Fülöp orleansi herceggel is közölte a külügyminiszter. Ez eltérés a rendes szokástól, mely szerint a férjhez menő főhercegnőknek a völegényeik is jelen szoktak lenni az ünnepes lemondás szertartásán s ott helyben rögtön azok is aláírták a lemondó oklevelet. Most

azonban a völegény személyéhez fűződő politikai okok tekintetbe vétele azt tanácsolta, hogy ő e szertartáson való megjelenéstől fölmentessék s ezzel eleje vétessék minden elő fölfogásnak, mintha e házasságnál a völegénynek trónkövetelői mivolta is számba vétetett volna.

Képünk e nagy pompájú szertartásnak legünnepélyesebb jelenetét: a főhercegnő esküjét s annak főszereplőit: a királyt, a főhercegnőt és az Evangeliumot tartó főpapot tünteti föl.

GYÁSZDAL.

Scott Walter «A tó tündére» című költői beszélőből.

Ott tünt el aombok alatt, ott
A dombnál elveszve örökre,
Mint ér, mit a nyár kiapasztott,
Új kint árasztva szívünkre!

Az ér kiüjlhat idővel,
Egy nyári eső zivatarral:
Egünkre vigasz soh' se' jó fel
S nem kél Duncanra se hajnal!

Sarlót akkor vet a gazda
A búza tövére, ha érett —
De mi szívünk jaira fakasztja,
Hogy gyászunk ifjúér' lett!

Már fonnyad a lomb, mikor eljő
Érette az őz szele, búgva:
Virágunk akkor leve fejlő,
Megtörve, hogy elhalha bűnkra.

Gyors lábú, vad fektibe látó!
Ki annyit mentél ki a bajból —
Véres kezű harczba', te bátor!
Sirodha' mi' csöndesen alszol!

Mint napsütte dombon a harmat —
Mint csermely sügva, csörögve —
Mint lágy buboréka a habnak:
Úgy tünt tova élted — örökre!

Angolból: Szász Béla.

CSILLAGÁSZATI JUBILEUM.

Az emberi szellem és tudomány egyik legnagyobb eredményének ötvenedik évfordulója volt a napokban. 1846 szept. 23-án érkezett a berlini csillagvizsgáló intézetéhez az a hír, hogy a párisi csillagvizsgáló intézet igazgatója Leverrier, ki már régen foglalkozott az Uranus bolygó keringésének megmagyarázásával, rendkívül éles eszű számítások alapján kisütötte, hogy az Uranus pályájának zavarait egy eddig még ismeretlen hetedik bolygó okozza, melynek helyét és nagyságát is kiszámította. Leverrier elméletét azért közölte a berliniekkel, mivel ezeknek volt akkor a legjobb csillagászati térképek s így legbiztosabban kutathattak az új bolygó után.

Csodálatos módon még a tudósítás megérkezése napján épen a Leverrier által kijelölt helyen megtalálta dr. Galle a keresett bolygót. 7—8-ad nagyságú, eddig fel nem jegyzett csillag volt. Enokével együtt egész éjjelen át vizsgálták ezt a csillagot s a következő nap szept. 24-én csakugyan megállapították annak bolygó jellegét, kiszámították, hogy 600 millió mérföldre esik a naptól, 164 év és 280 nap alatt kerüli meg a földet. Az új Neptunnak keresztelt bolygónak egy év múlva találta meg a holdját is, mely 5—6 nap alatt kerüli meg a bolygót.

Valamely égi testnek tisztán számítások alapján eszközölt feltalálása az emberi tudomány legnagyobb diadalai közé tartozik. A ma Neptunnak nevezett bolygót különben már 1795-ben látta Laland, de állócsillagnak tartotta. Közvetlen Leverrier fölfedezése előtt Bouvard, Mädler, Adams és Bessel csillagászok is sejtették, hogy az 1781-ben Herschel által fölfedezett Uranus bolygón belül kell még egy bolygónak lennie, sőt az angol Challis Cambridgeben 1846 aug. 4-én és 12-én meg is találta a csillagot, azonban nem volt képes annak bolygó jellegét kimutatni.

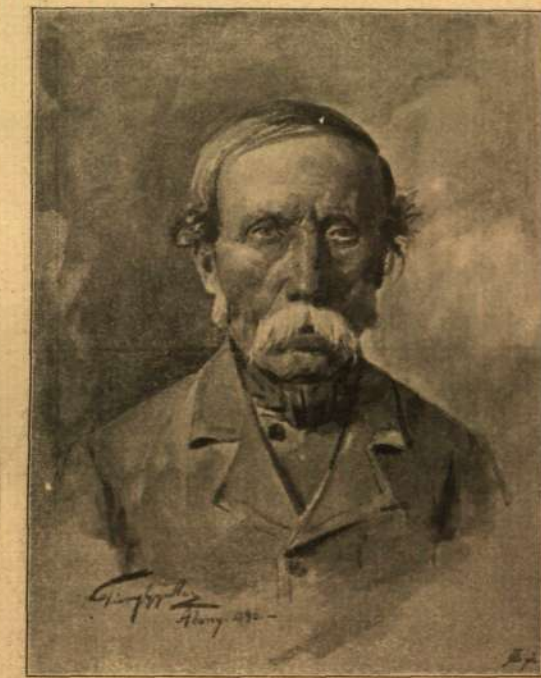
A híres fölfedezés nagy jelentőségű annyiban is, hogy azóta általában elismerik, hogy a csillagászat a legpontosabb tudomány, melynek

pontosagát még az elméleti optika közelíti meg. A fölfedező Leverrier már 1877-ben meghalt, de társa Galle megérte ezt a jubileumot. Galle a boroszlói egyetem tanára és csillagvizsgáló intézetének igazgatója volt legutóbbára s most mint 84 éves agastyán nyugalomban él.

EGY ÖREG HUSZÁR PETŐFI HALÁLÁRÓL.

A folyó év őszének egy részét Abonyban töltöttem Márton Ferencz (Abonyi Lajos) kedves bátyám vendégszerető házában. Az idő kellemesen telt el; mindegyikünk egymástól függetlenül láthatott dolga után. Én festegettem, vázolgattam, míg Feri bátyám íróasztala mellett jegyzetgetett, melyen annyi kedves művét megírta. Az eső gyakran a szobába szorított benünket, ilyenkor aztán olvassgattunk. Épen alkalmas időben érkezett meg, más könyvekkel együtt, Ferenczi Zoltán nagy munkája: «Petőfi életrajza».

Ezután alig beszélünk másról, mint a nagy költőről, életének egyes jeleneteiről, különösen haláláról, melynek körülményei teljesen földerítve maig sincsenek. Szóba jött beszédközbén

Túry Gyula vöröstestmánya után.

KURKA MIHÁLY 48-AS HONVÉD-HUSZÁR.

az is, hogy — mint Vajna Sándor előadása után Ferenczi is fölemlíti — egy Szkurka nevű huszár, Petőfit a szerencsétlen segesvári csata napján futás közben kengyelébe fölvetette s egy darabig nyargalt vele.

Feri bátyám erre fölemlítette, hogy van itt Abonyban egy Kurka nevű, a forradalom után ide vetődött, most honvédnagydjából élő öreg ember, ki azt állítja, hogy ő volt az a bizonyos huszár. Elhívtuk. Kikérdeztük. Nyomról-nyomra úgy beszéli el az esetet, a mint azt néhány évvel ez előtt Vajna — kit ő Vajna kapitány úrnak nevez — egyik napilapban leírta. Azonban azt állítja, hogy a nevét hibásan írta az a «kapitány úr Vajna», mert ő nem János, hanem Mihály.

Bőven és terjedelmesen beszélt, sőt mondott még egy adatot, a mi eddig sehol sem volt fölemlítve, nevezetesen, hogy Petőfi már az előtt, mikor a lovára fölvetette volna, a jobb karján lövest kapott s egész karján végig csorgott a vér, ruhája, inge tárva nyitva volt a mellén s egy kis kerek fekete markat volt a fején. Ezen karsebesülésről csak most van ismét egy másik megemlékezés az 1848—49-iki történelmi lapok legutóbbi október-novemberi kiadásában. A 172-ik lapon ugyanis Nagy György volt honvédhuszár írja Szőkefalváról, hogy személyesen

jelen volt a csatában és tudja, hogy Petőfi karját a futás előtt már golyó érte.

Kurka beszéli, hogy midőn Petőfi a kengyeléből kivette a lábát és leugrott, zsebéből kivett egy kis könyvet, balkezelével írta bele a nevét, azután hajdon föl a hidra futott. Kurka ismét visszanézett, de már nem látta a hidon. A hid alá futott-e, vagy a kukoriczába, nem tudja.

A tisztességes 72 éves, még elég életerős ember elbeszélése reám annyira hatott, hogy véteknek tartottam volna, ha le nem rajzolom a képmását. Ime itt van, neve Kurka Mihály. Született Szakolczán 1824-ben. Az 1841. verébuválaskor a Koburg nevű viselő 8-dik számú huszárezredbe állott. Galiciában szolgált Avermajer kapitány századában. Főhadnagya Sána nevű volt. Galiciából 1848-ban Bobory főhadnaggy hozta ki őket. Ungvárról Mészáros Lázár táborába küldték. Onnan Bem táborába rendelték a Würtemberg-huszárokhoz. Ott vezérkari trombitás lett Bem mellett.

Petőfit a segesvári csata előtt soha sem látta, de nevét gyakran hallotta emlegetni; mikor a lóra fölvette, nevezte meg magát a nagy költő; s így egyszerre tudta, hogy valamely nevezetes emberrel van dolga.

Nem tartottam érdektelennek ezeket elmondani s egyszersmind az öreg huszár arczképét is bemutatni.

Túry Gyula.

EGYVELEG.

*Petőfi Vajda-Hunyadon. Déváról veszszük a következő sorokat: A Petőfihez vonatkozó emlékek közé érdekes adalékok sorozható egy eddig nem ismertett *Emléklap*, melyet mint családi ereklyét ma is híven őriz László Ferencz vajdahunyadi vasgyári tisztviselő. Ez az Emléklap annak emlékeztetőre kelt írat, hogy Bem tábornok 1849 április 14-ikén tisztí kára kíséretében meglátogatta a vajda-hunyadi várat, mely alkalommal kásonjakabfalvi László József kir. vasgyári inspektor és neje, Szerecsen Anna fogadta és látta el a díszes társaságot. Az ezen látogatást megörökítő emléklap elején Bem és tizenhárom tiszt sajátkezű névalírása olvasható — s azok közt a Petőfi is — következő sorrendben: «General Bem, alezredes Hirkolovics, alezredes Királyi, őrnagy Arany Károly, őrnagy törzssorvos Gesztessy László, Petőfi Sándor százados, Anton Kurtz sekretár, Lőrincz József százados segédtsízt, Sentimrey százados, Veress János főhadnagy, Borra János hadnagy Orbán Károly hadnagy, Zajon Aron hadnagy, Meislinger főhadnagy.

*A fák életkora. Hogy mi a legmagasabb kor a különböző fák életében, arról a következő évszámok adnak fölvilágosítást: A ciprusfa 3000, a tiszafa 3000, a gesztessyfa 2000, a libanoni cedrusfa 2000, a lúczyfenő 1200, a hársfa 1000, a cirbolya 700, a veres fenő 600, az erdélyi fenő 570, az ezüstfűfű jegenye- vagy nyárfá 500, az erdei bükkfa 300, a kőrisfa 200—300, a fehér gyertyánfa 150 évig él.

*A sötét éjszaka leghosszabb ideig nem a sarkvidéken van, mint első pillanatra gondolnánk, ellenkezőleg itt van az év legnagyobb részében nappali világosság, mivel a napfény az északi és déli sarkon egyaránt 186 nappal és 11 órára terjed, 94 napon és 16 órára van félhomály s csak 84 napon és 3 órára keresztül van teljes sötétség, bár ezt is enyhíti a sarkfény. A leghosszabb ideig tart a sötétség az egyenlítő vidékén, tudniillik 146 napon és 14 órára át. A nappali világosság is 182 napon és 15 órára terjed, a félhomály csak 36 napon és 1 órára. Az egyenlítő vidékén tehát 1499 órával tovább tart a sötétség, mint a sarkvidéken, s ez a szám az évek egy hatodát teszi.

*A madarak pusztítása és a divat. Körülbelül huszonöt esztendője, hogy a madártollakat és apróbb madarakat női kalapok díszítésére alkalmazzák, és ezalatt az idő alatt, átlagos számítás szerint csupán Angliába 25—30 millió darab különféle tarka madarat szállítanak. Európa többi részébe 150 millió darabra is felrug a kalapdíszül küldött madarak száma. Így tehát 25 év alatt körülbelül 2000 millió madarat pusztítottak el a női kalapok díszítésére. Ez még tűrhető volna, ha csupán a madarak ki-pusztításáról volna szó, de a madarak kiirtásával viszont a gyümölcsfák is kivesznek, mert a fákat a különféle rovarok ellen csak a madarakkal lehet megvédeni.

IVÁNKOVICS JÁNOS,

AZ ÚJ ROZSNYÓI PÜSPÖK.

Schopper György rozsnýói püspök halála óta közel két évig tartó üresedés után a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére ő felsége kinevezte Ivánkovics János czimzetes püspököt és a kultuszminiszteriumban a kath. egyházi ügyeknek osztálytanácsosi minőségben előadóját, rozsnýói püspökké.

Tehát kilencz évi időköz után ismét arról a helyről kap az ország egy egyházi méltóságát, mely addig úgy szólván hagyományosan biztos útja volt a püspöki székbe jutásnak. 1867-től 1888-ig báró Hornig veszprémi püspökké történt kinevezetéseig Rónay Jácint kivételével egytől-egyetlen püspökké lettek a kultuszminiszterium egyházi referensei.

Ettől a hagyománytól gróf Csáky Albin öt évre terjedő, eseményekben gazdag miniszterségére esik egy följegyzésre méltó eltérés. Az ő minisztersége három egyházi előadó váltakozásával járt, a nélkül, hogy közülük egy is javadalmas püspökségbe került volna az ő kormányzása alatt.

Trefort halálát ágyán vitte keresztül 1888-ban báró Hornig Károlynak veszprémi püspökké való kinevezetését és szívós küzdelemmel, úgyszólván minden tényező ellenére kinevezte Széchenyi országos képviselőt s jelenleg nagyváradi kanonokot egyházi előadóvá. Neki sok baja volt az akkori primással, Simor Jánossal s azért vetette Széchenyre szemét, hogy a primási udvartól független erőt nyerjen maga mellé a miniszteriumba. De a független erő tanácsával ő már nem élhetett s örökségül hagyta őt gróf Csáky Albinra, a ki 1888 szept. havában jött a miniszteriumba, mint békítő.

Nem tartozik ide annak leírása, hogy gr. Csáky előzékenysége lépten-nyomon mennyi visszautasításra talált, a melyből aztán az állam érdekeinek megóvása szempontjából született a törvényhozás által szentesített egyházpolitika. Itt csak azt említjük, hogy a közeledés jeléül mindjárt előjáróban engedett a primás azon óhajtatásának, hogy más erővel váltassék föl az akkori egyházi előadó. Így lett alig pár havi hivataloskodás után nagyváradi kanonokká gr. Csáky Albin első egyházi referense: Széchenyi Jenő.

A második sem jutott püspöki székbe. Tőle, az előkelő világ által különösen kedvelt kitünő egyházi szónoktól, három évi együttműködés után vált meg a miniszter 1892-ben. Wolafka Nándorról szölok, a ki czimzetes püspöki méltósággal fölruházva, saját kívánságára ment el debreczeni nagyprépostnak. Az ő távozása jutatta aztán gróf Csáky Albin eszébe Ivánkovics Jánost, a most kinevezett rozsnýói püspököt. De már itt ő is a Trefort álláspontján állt: független embert keresett az egyházpolitikai harc közepette és azt meg is találta Ivánkovics János rokonszenves egyenes jellemében. De őt sem tehetette meg püspökké gr. Csáky Albin, mert mielőtt ez a meleg óhajtatása teljesülhetett volna, ő hagyta el a kultuszminiszteri széket, a mely-

ben annyi tiszteletreméltó kitarással küzdött mindazért, a mi erős meggyőződésében a közjó kívánalmává érlelődött.

A mostani kultuszminiszternek jutott osztályrészül, hogy Csáky gróf választottja érdekében megtegye ő felségénél és a római szent széknél azon lépéseket, a melyek Ivánkovics János rozsnýói püspökké történt kinevezetésére vezettek.

Schopper György a szorosan egyházi álláspont híve volt, a ki nem ismert egyház és állam közt felmerülő viszonyokban kiegyenlítést. Éles ellentétben állott a kultuszminiszteriummal már Trefort idejében és erős harcot folytatott gróf

a csanádi egyházmegye papnövendékei közé Temesvárt. Pappá 1870-ben szentelték. Előbb török-becsei, majd szeged-belvárosi káplán s 1877-ben vallás-tanár lett. Szegeden csakhamar népszerűsége tett szert, kivált az iparosok körében, kiknek minden mozgalmát vezette. Már káplán korában a város egyik legkedveltebb alakja volt a nagy műveltségű fiatal pap, kit az egyik szegedi lap már akkor is püspök-jelöltnek nevezett. A jövődőlés bevált. 1875-ben megválasztották szeged-rókusi plébánosnak, kevéssel utóbb azonban a belvárosi plébános-választáson megbukott; de csakhamar, az 1887-iki általános választáson nagy többséggel megválasztották képviselőnek szabadalypárti programmal a szegedi második kerületben, melyet addig a függetlenségi párt bevehetetlen várának tartottak. A képviselőházban, noha csak néhányszor, iparos-kérdésben szólalt föl, a kormánykörökkel csakhamar megkedveltette magát. Mikor 1892-ben Babó Emil ellenében kisebbségben maradt s visszatért szegedi plébániájára, meghívták kultuszminiszteri osztálytanácsosnak. Itt nyerte püspökké való kinevezését, a melyhez hosszan húzódozó gondolkodás után most Róma is hozzájárult. Az egyházi téren gyorsan emelkedett; egymás után lett esperes, apát, czimzetes püspök s most végül megyés püspök. Ivánkovics püspök az irodalmi téren is munkálkodott, írt több egyházi művet és megírta a szeged-alsóvárosi Mátyás-templom történetét.

Rozsnýon, hol előkelő rokonsága is van, nagyon örülnek a kinevezetésének s már előre készülnek, hogy mennél ünnepesebben fogadják, mikor majd a jövő évi február végén főpapi széke elfoglalására oda bevonul; egyszersmind nagy reményekkel vannak az iránt is, hogy egyház kormányzói működése mellett hathatósan föl fog lépni az egyházmegyéje éjszaki részén lappangó pánszláv törekvések ellen is.

—y—s.

ÓRIÁSI ÉPÜLETEK NEW-YORKBAN.

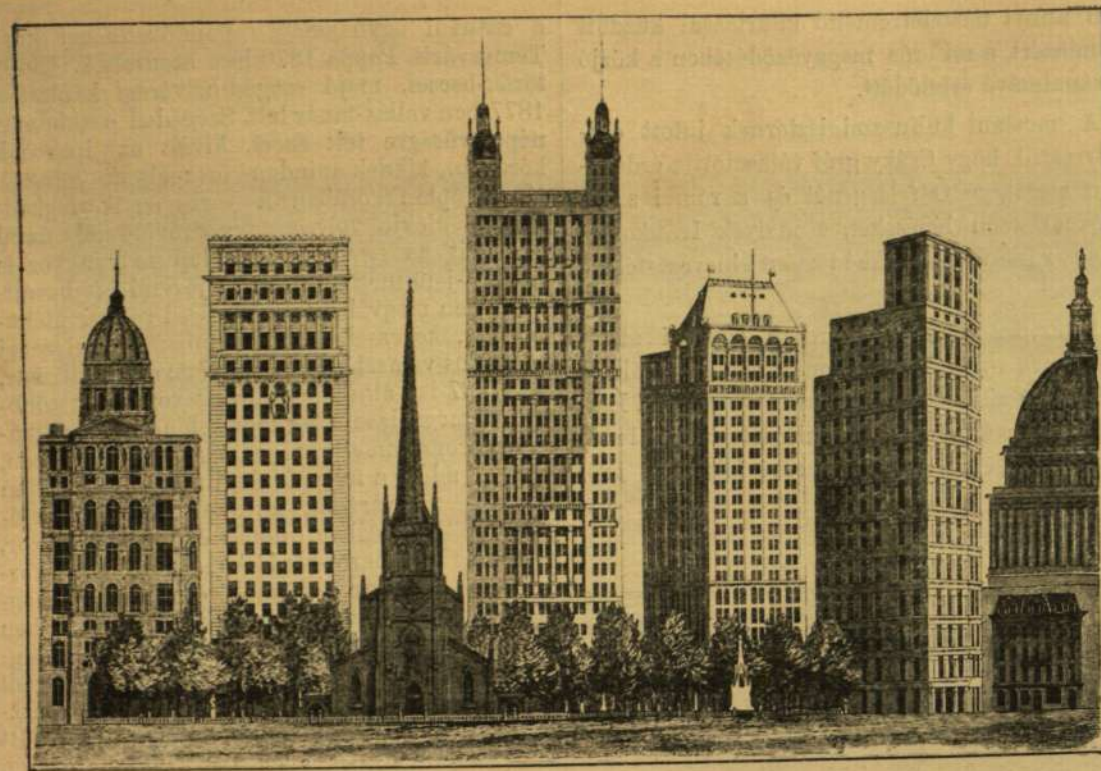
Rég óta ismeretesek az amerikai óriási épületek, melyeket jellemzően «felhő-horzsolók»-nak szoktak nevezni. Közönségesen azt hiszik, hogy ezeket az épületeket tisztán az amerikaiak szeszélye és nagy versengési hajlama hozza létre, pedig voltaképen szükségből keletkeznek, mivel az Egyesült Államok nagy városaiban a házhelyek értéke sokkal nagyobb, mint nálunk. A Manhattan sziget, melyen az óriási New-York város nagyjából fekszik, összesen csak 22 kilométer hosszú s ezen az aránylag kis területen nagy helyet foglalnak el a kikötő területei, meg az óriási parkok, melyeket az okos amerikaiak nélkülözhetetleneknek tartanak. Ezért, hogy a telek árának kamatai megtérüljenek, már több emeletre kell építeni; az építésre fordított töké után következnek aztán a fűtés, világítás, vízvezeték és más kiadások kamatai. Így magyarázható meg, hogy New-Yorkban a felhő-horzsoló épületek száma óriásilag szaporodik. Különösen a «Down Town» (Alsó város) nevet viselő negyedben, mely a City Hall park, a városháza, a tűzértélep és a Manhattan sziget déli csúcsa közt fekszik, melynek minden talpalattnyi földje be van építve. Hogy fogalmunk legyen a telkek áráról, csak azt említjük meg, hogy a Manhattan biztosító társaság épülete telkének minden négyzetláb területéért 282 dollárt fizetnek, mely összeg egy négyzetméterre 6000 forintnak felel meg. Budapesten a legdrágább telek az egykori német színház helye volt, melynek négyzetlábára Haas szőnyeggyár 1050

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ ÜNNEPIES LEMONDÁSA TRÓNÖRÖKLÉSI JOGÁRÓL.

IVÁNKOVICS JÁNOS, AZ ÚJ ROZSNYÓI PÜSPÖK.

World napitár. Manhattan birt. Szentharomság. A Row park háza. Tractat-társulat. Sz. Pál. Washingtoni kapitólium.

ÓRIÁSI ÉPÜLETEK NEW-YORKBAN.

forinttal fizette meg, tehát olyan árral, a mely mesés olcsó az amerikaihoz képest.

Egyik amerikai folyóirat a «Scientific American» után közöljük most a híres «Empire City» legnagyobb épületeinek rajzát. Régebben a legmagasabb épület volt a szentharomság templomának 86. méter magas karsú tornya, mely körülbelül egyenlő magas volt a képünkön szintén látható washingtoni híres Kapitóliummal s ezért sok ideig messze kint New-York háztengeréből. Ma már sok magasabb épület van, köztük a magyarországi eredetű Politzer, a «World» című napilap szerkesztője is 1. méterrel magasabbra építette fel szerkesztőségi palotáját. A Szent Pál épület 25 emeletével 92.1 méter magas s az életbiztosító társaság 21 emeletes palotája 93.6 m. magas. A leghatalmasabb azonban mindannyi közt a most épülő nagy ház a Row parkban, mely 27 emeletes s 115.6 méter magas, közel olyan, mint a Gellért-hegy magassága. A ház sulya 50 ezer tonna, mely mintegy 1400 négyzetméter talajra esik, maga az acélváz a felszinen 3500 tonnát tesz.

Nem szükséges külön fölemlitenünk, hogy ezek az óriási lakóházak csaknem általában vasszerkezetűek s nemcsak egy felhúzó gép van bennök. Vasszerkezetük okozza, hogy aránylag hamar felépülnek s hogy egyeseket könnyen lehet egy helyről a másikra szállítani, a mint-hogy az Egyesült-Államokban meglehetősen kifejlett üzlet az, hogy a nagyobb városokból kész házakat visznek ki vidékre. Az óriási házak tejezőn újabban mesterséges kerteteket készítenek játszóhelyekkel a házban lakó gyermekek számára.

TOPÁZ HERCZEGNŐ.

Igy hívnak egy parányi törpe hölgyecskét, a ki nagy feltűnést kelt most mindenfelé, a hol csak megfordul. És méltán, mert ambátor már 18 éves, még sem magasabb 60 centiméternél, vagyis egy jó szál embernek úgy térdig formán ér; a sulya meg, — akármilyen szűken mérjük is — egy fél dekával sem haladja meg a 7 kilót. Különböztet, hogy micsodás terméssel lehet ez a kis hercegnő, mindjárt tisztába jövünk felőle, csak épen rá kell a képre pillantanunk, a mely teljesen hű, mert fotografébról van levéve. Ez a kép abban a pillanatban ábrázolja a kis hölgyet, a mint hintójába akar szállni. Mert van ám neki külön hintócskaja, a melynek tejeje, a mint láthatjuk, egy közepes méretű embernek csak úgy a dereka tájájáig ér. A lovak olyanok ebben a híres hintóban, mint egy-egy birka; skót hegyi fajták s a maguk nemében épen olyan törpék, mint kis úrnők. Máskülönben a hölgyecske Páris mellett született s rendkívül lelkes honleány, a ki a németeket kétségtelenül megsemmisítené, ha tudná. Ezenkívül felette ügyesen táncol és nagyszerűen énekel,

habár hangja nem sokkal erősebb, mint valami kisebb fajta nádverébé. Most világkörüli útján jár s lehet, hogy Magyarországra is elvetődik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

B. Kemény Zsigmond összes művei. Irodalmunk egyik jelesének, b. Kemény Zsigmondnak összes műveit kiadja a Franklin-Társulat. A nagy író művei már meglehetősen hozzáférhetetlenek, részben elfogytak; publicistai iratai pedig szét-szóra a hírlapok évfolyamaiban lappangnak. Az összegyűjtést, a kiadást, Gyulai Pál végzi, méltó kéz a nagy irodalmi örökséghez. Gyulait Kemény még életében fölhatalmazta munkái közrebocsátására, de mostanig várni kellett, a művek különböző kiadók jogaiba tartozván. A gyűjteményben teljesen meg lesz Kemény, a regényíró, essayíró és a publicista.

Gyulai Pál rendező keze az első csoportba Kemény regényeit sorozta; a második csoportban adja történelmi és irodalmi tanulmányait; a harmadikban politikai röpiratait és hírlapi cikkeiből mindazokat, melyek jellemzik az akkori irányokat, felfogásokat, s a napi alkalmat túl emelkednek. Most jelent meg «Gyulai Pál» című történelmi regénye az új kiadásban két nagy kötetben. Ezzel együtt jelent meg a «Férj és nő» társadalmi regény. Ez 1852-ben került ki a sajtó alól s két kötetre terjedt, most egy kötetben veszi az olvasó. Regényírói kiváltsága Keménynek irodalomtörténetünknek is egyik fényes fejezete. Bonczoló erő, alkotó művészet, drámai szerkezet, lélektani megfigyelés, jellemzés erejében csak kevés író hasonlít hozzá. Embert rajzol, tragédiákat írt. Örömet fordul a történelemhez, melyet éles szemmel tekint végig s bele éli magát a múltba. Ismereteinek bőségéhez hozzá járul az emberismeret. Történelmi regényeiben Erdély fejedelmek korát tárja föl, a XVI. és XVII. századbeli köz- és magánéletet, azoknak uralkodó eszméit, megtestesítve embereket. A gyűjteményt Keménynek 1847-ből való, Barabás Miklóstól származó arcképe díszíti s Gyulai Pálnak az a jeles emlékbélyeg vezet be, melyet a tud. akadémián 1879-iki nagygyűlésén tartott Kemény fölött. Ára a 2 kötetnek 4 ft 50 kr.

Bácsy Jakab regényes története a XVII. századbeli hajdúvilágból. Irta Deli. Tizenöt, a szövegbe nyomott képpel. Kiadja a Franklin-Társulat. A nagyrészt történelmi regény egyik kiváló történetírónk műve, s a «Vasárnapi Ujság» regénytárában jelent meg először. A Franklin-társulat a Dörre Tivadar és Tury Gyula művészi kivitelű illusztrációival díszes kiállításban adta ki, s ára 1 ft 20 kr. Az érdekes regényt német és szerb nyelvre is lefordították, s külön kiadásokban e nyelveken is meg fog jelenni.

Kaukázusi elbeszélések, írta Gnyevics P. P., az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső. Új világ, új emberek a kis kozák falvakban és vadon bércek közt. Lapunk közölte a jellemzetes és sok irói

sajátossággal bíró elbeszéléseket. A négy elbeszélés címe: «Pusztaság», «Az apa», «Hasszán», «Boldog nap». Mindenikben a szláv borongás árnyai húzódnak végig, komoran, s a cselekmény is drámai. A számos szép illusztrációval a kötet néprajzi értéke is kifejezést nyer. Kiadta a Franklin-Társulat s ára 1 ft 40 kr.

Jelky András bajai fiú rendkívüli kalandjai. A Franklin-Társulat az «Ifjúsági iratok tára» című vállalatában immár negyedik kiadásban bocsátja közre Hevesi Lajosnak az ifjúság közt annyira kedvelt könyvét: Jelky András bajai fiú rendkívüli kalandjai ötödik kiadásában. A könyv első megjelenésével gyorsan népszerűvé vált, s hatásában versenyez «Robinson»-nal. Német, orosz és finn nyelvekre is lefordították, több idegen folyóirat bő kivonatokat közölt belőle, itthon pedig hamar elfogyott három első kiadása. Hevesi könyve a magyar család és ifjúság szívéhez, gondolatához érdekeltetéséhez eltalálta az egyenes utat. A szerző a történeti adatokban, hőseinek magyar voltában, az előadás jóízű magyarosságában a nemzetiség érzését mindig éberrel tartja. Az ismeretekre, gondolkodásra, képzelőre pedig a gazdag anyag tesz mély hatást, a leleményes változatossággal, a tarkasággal, és hőse sorsával. Eseményekkel, kalandokkal tele a könyv, melyeknek színhelye egyre változik. Hevesi Lajos a most megjelent negyedik kiadásban tetemes javításokat tett, jeles művét tökéletesítette. A Franklin-Társulat pedig díszesen állította ki, 74 képpel. A közeledő ünnepek könyvtárában egyik becses és kedves műve ez. Ára 2 ft 40 kr., vászonkötésben 3 ft.

Emlékalbum a kispesti Rudolf fogadalmi templom javára. A kispesti Rudolf-fogadalmi templom építésére alakult országos bizottság elhatározta, hogy a templom-pénztár javára nagyszabású, díszes emlékalbumot ad ki, ennek szerkesztésével a bizottság előadó-jegyzőjét, Csiklay Lajos hírlapírórt kérte föl, s a munkatársi teendőket Egyly Mihály hírlapírórt bízta meg. Az albumot a király, a királyné és az uralkodóház csaknem minden egyes tagja emléksorokkal gazdagította. Azonkívül az ország előkelőségei, valamint írói és művészi gárdájának legtöbb tagja dolgozattal és rajzzal járult hozzá az albumhoz. Szépirodalmi dolgozataiban a legismertebb nevekkel találkozunk. A mintegy másfélszáz képpel illusztrált szép album 25-26 ívnyi terjedelemben karácsonytűként jelenik meg s előfizetési ára színes borítékkal 3 forint, diszkötésben 10 forint. Bolti ára 5 és 15 forint lesz. Az előfizetési pénzek a Magyar Általános Hitelbankhoz Budapesti, (Nádor-utca 12) küldendők, mely a nemes ügyre való tekintetből vállalkozott a pénzek vezetésére.

A kolozsvári színészet és színház története cím alatt fog megjelenni a magyar színészet egyik legérdekesebb fejezete. Kolozsvár a magyar színészet egyik legrégibb fészke s 1821 óta állandó színházal bir, de már egy századnál régebb idő óta, 1792-től otthonos a magyar színészet Kolozsvárra. A századik évforduló alkalmából biztunk meg Ferenzi Zoltánt, az erdélyi múzeum-egylet könyvtári igazgatóját, hogy a kolozsvári színészet és színház viszonyosságát, de tanulságos múltját kellő részletességgel és alaposan írja meg, s egyszerűen a mű megírásához s kiadásához végrehajtó-bizottság alakult. E mű elkészült s minden részében a végrehajtó-bizottság megelégedésével találkozott. Felőle nemcsak a kolozsvári színészet történetét, hanem mindazt is, a mi e tekintetben megelőzőleg az erdélyi részekben történt úgy az iskolai, mint a német mint a latin s magyar nyelvű színjáratok tekintetében. Így az 1792. előtti viszonyoknak e tekintetben tanulságos és hű képet adván, egyszerűsége keretben a magyar drámairodalom és iskolai színjáték történetét is nyújtja. A mű körülbelül 30 ív-ből fog állani. Ára az aláírók részére 2 ft 50 kr., bolti ára nagyobb lesz. Megjelenik 1897 elején. A művet Ajtai K. Albert nyomdájára állítja ki, a hová az előfizetési pénzek is küldendők.

Két karácsonyi műtárlat. A műcsarnokban december elsején kettős műtárlat nyílt meg. A baloldalon három termet az iparművészeti társulat kiállítása foglal el, a jobboldalon szintén hármat a képzőművészeti társulat. Amaz változatos és gazdag szépségben kínálja a mi lakásunknak előkelőségét, izlést, művészi fényűzést biztosít; itt pedig a festészet sok kiváló termékét találja meg a közönség. Mind a két tárlat a karácsonyi ünnepek vásárlási kedvétől várja, hogy minél többen folkkeressék.

Az iparművészeti társulat kiállításán pompás butorok, szőnyegek, porcellánok, majolikák, ezüst, bronz és üvegtermékek; a háziipar készítményei együtt a gyárak termékeivel váltakoznak mindenfelé. A legnagyobb rész formában, díszítésben a magyar motívumokat tartja szem előtt, s a magyar műipar eredeti fejlődésének mind megannyi sajátosságát mutatják. Itt van a történelmi csoportbeli királyi szobák butorzata is, melyek Alpár Ignác tervei szerint készültek. A kiállítás igazgatósága féláron bocsátja áruba. Egy pár dolog még egészen új a magyar iparban. Például a nagy szőnyeg, magyar stílusban. Ez a becskeréki államilag segélyezett szövőműhelyben készült. A kézi véséssel és köszörüléssel díszített üvegfelek (szintén magyaros stíl) is csak most készülnek nálunk először. Egy csoport kisebb mellszobor, bronzból, jeleségeket ábrázolják. Az iparművészeti társulat készítetté jőnevi szobrászokkal. Különösen kiválik a Dankó három szoborképe: Petőfi, Kossuth, és Deák. Ezek a mellszobrok művészi ékességei lehetnek az írószatoloknak.

A képzőművészeti társulat karácsonyi tárlata mennyiségben és értékben nagyon túlhaladja az eddigieket. Egy pár olyan kép is helyet talált, mely nem eladód, de a művész megragadta az alkalmat, hogy bemutassa. Ilyen Ferraris Arthurtól egy női arckép és Kriesch Aladártól egy nagyobb történelmi festmény tempera vázlata. Az erőteljes vázlat: az 1542-iki tordai országgyűlés, melyen Martinuzzi Fráter György vezetése alatt megalakult az önálló erdélyi fejedelemség. A sokat ígérő képet a művész megbízásra készíti. Az első teremben Neogrady Antal szép temperafestményei kezdik meg a karácsonyi képkiallítás sorozatát. Feltűnnek eredeti tulajdonságaikkal Vasváry János napfényben festett gyermekalakjai, Fényes Adolfnak tanulmányai. Telepy Károly, Hegedűs László, Mendlik Oszkár, Angyal Béla, Edvi Illés Aladár, gr. Somsich József, Tölgyessy Arthur tájképei mellett Spányi Bélától egy egész sorozat tájkép. Koroknyai Ottótól egy jó életkép, Kacziányi Ödöntől egy kicsiny kép, Likorska-Zsolnay Juliától egy csendélet. A második teremben van Karvaly Mór két nagyobb és eleven életképe, Peske Gézáttól is egy vidám gyermekkép. Tury Gyulától egy pár vízfestmény is általánosan tetszik, köztük egyik az öreg Barabás Miklóst ábrázolja. Lohr Ferencztől. Likorskánál és Gebhardtól virágképek, Mannheimer G., Kümerle Pál, Molnár József Brodsky, Katona Nándor, Nadler Róbert, tájképei közt Győrök Leó két nagy rámban a dalmát partokról készült érdekes tájképcsoportokkal foglalja le a figyelmet. Basch Árpád egy pár finom illusztrációja s Zemplényi Tivadar életképe tűnnek még föl e teremben. A harmadik teremben Vajda Zsigmond két szárnyas amorja a virágos fán, Baditz Ottó tanulmányfője. Együtt jönnek meg: Nagy Ignác nagy vízfestménye (almák), Kézdi Kovács László tájképei, Hány Gyulának, a jeles rajzolóknak vízfestményei. Kárpáthy Resző tengeri képei, Takács László és Bruck Hermina tájképei. A kiállítást a megnyitás napján Wlassics közoktatási miniszter is megtekintette.

A nemzeti színházban nov. 27-ikén eredeti vigjátékok adtak. Almási Tihamér «Füldön» című 3 felvonásos vigjátékát került színre közepes sikerrel. Almási a színműirodalom régebbi gárdájából való. Fejlődési idejét a mai újabb színpadi irányok túlhaladták. De egyáltalában színműirodalomunk fejlődése is elmaradt. Egy évtized előtt a «Füldön» tisztelegés hatáshoz juthatott volna. Cselekvénye bőseges, de sok benne az ismert fordulat, a véletlen, a félreértés, a régebbi teatrális szerelés.

A fűrdőkön szokásos parti-vadászat modern keretbe vannak beillesztve a mult évtizedek vigjátékainak mozgató elemei: a nagybácsiknak vagyonukkal összekötött hatalma, a félreértések, a hallgatózások. Szadai László két milliót örököl a nagybácsijától, s most már nincs nyugta a leányos mamáktól. Fut a világból és egy felvidéki fűrdőben akar elbujni, a hol azonban épen a gazdag nőtlenekek vadásznak. Tarnovich kapitány, a ki víg és könnyelmű életet visz, a nagybátyjától szigorú meghagyást kapott, hogy nyolcz nap alatt házasságot meg, különben nincs örökség. Ez aztán mennyasszonyt keres, talál is egy szép özvegyet, a kit üldözve ő is eljut a fűrdőbe. Itt tarka társaság van együtt. Legérdekesebb köztük a Troll-család. Troll, a család fő, cipőgyáros, s pompás üzleteket csinál javított turista-czipővel. Nem is sokba veszi egy fiatal ügyvédet, Vadászt, ki leányának udvarol. Trollné pedig a leánya számára akar fogni egy gazdag férjét. Természetes, hogy kiveti a horgot Szadai után; de az a nyugalom okáért azt feltűnti, hogy ő már feleséges ember. Ebből keletkezik aztán a vigjáték bonyodalma. Tarnovich kapitány ugyanis idáig üldözi a szép özvegyet, Monorinét, a ki azzal akar tőle szabadulni, hogy férjes asszonynak mondja magát. Szadai is megszorult, hogy feleséget tünnessen fel, Monorinét is, hogy egy férj karjába kapaszkodjon. Ők különben rokonok s így hamar megkötik a szövetséget. Csak-hogy Szadai szerelmes Olga bárónasszonyba s az

TOPÁZ HERCZEGNŐ.

is megjelenik anyjával a fűrdőn, a hol meg kell tudnia, hogy Szadai csak ámtította, mert már házas. A két felvonás ezen a könnyen fölvilágosítható ferde helyzetben alapszik, mert senki sem tud szóhoz jutni, félreértik, kihallgatják egymást, de mindig rosszul hallanak. Végre is a darabban mindenki megkapja a maga pártját, a min kételkedni sem lehet, mert egyetlen szó eloszlatná a félreértéseket. A vigjáték jó alakjai a Troll házaspár, melyet a Vízvári-pár játszik mulatságosan. Csillag Teréz az üldözött özvegy szeretetreméltó személyesítője. Zilahi egy tulozottan festett ügyvéd szerepét derűtlenség közt játsza, Császár (Szadai), Gyenes (Tarnovich kapitány) nagyon passzív szerepbe jutottak. Az elevenséget képviselő mellékalakok jó kezekben vannak. A szerzőt tapsolták, de nem jelent meg.

Operaszínház. Nov. 28-án az operaszínházban kétfelvonásos eredeti lyrai opera került színre «Karen» cím alatt. Szövegét Somogyi Péter és Kern Aurél írták, zenéjét pedig Czobor Károly. A szöveg romantikus, habár azt mondják, hogy a közel időkből a temesvári törvényszék egyik bünygi tárgyalását dolgozta föl a két szövegíró, kik a színhelyet Norvégia-ba tették át. A zenében pedig egy fiatal erő igyekszik megküzdeni az opera követelményeivel. Sokféle benyomás alatt áll meg. Egyszer a régi operák hagyományai, mások a Wagner, majd egyéb operaszerző közelébe férközik, sőt a könnyű operet-tek visszhangja is megcsendül zenéjében. A hangszerelésben a nagy zenekart ügyességgel foglalkoztatja, de a zenei gondolatokat nem igen dolgozza ki. A dallamok forrása nem hiányzik az operából, melyet rokonszenves és biztató tehetség művének ismert föl a közönség s barátságosan is fogadott.

A norvég tengerparton játszó cselekvény egy halotti torral kezdődik. Az opera főszereplőjének, Karén-nek férjét temették el épen. A házán csak Karen néne, Ingrid maradt otthon, hogy a halotti torhoz megegye a készüléket. Egy fiatal matróz, Arne érkezik meg, ki Karen leányát, Tildát szereti, s megtudjuk, hogy a mig Arne tengeren járt, Karen családja sokat szenvedett, s egy gazdag korcsmáros, Guttorm volt gyámló, a ki Tildát feleségül is szeretné venni. Tilda azonban Arnet szereti. Hanem Karen rémülettel értesül arról a szerelemről, s meg is vallja az okát, hogy miért. Tilda titkos szerelem szülője. Karen egykor Arne atyját szerette, őt tehát testvérek. Arne e vallomásra azzal idegeníti el magától Tildát, hogy a halotti toron durva rakoncátlan-ságot követ el. A második felvonásban Tilda már Guttorm korcsmáros felesége. A felvonás tarka korcsmai képet és tánczot mutat. Arne is jelen van. A még mindig szerető Tilda a tömeg közt hozzá férközik, a mit midőn a féltékeny Guttorm meglát, közéjük ront, s a két férfi késsel áll szemközt egy-

másnak. Karen azonban közéjük veti magát, Guttorm szurása őt éri, s haldokolva vallja be titkát. E drámai jelenettel végződik a darab. Az előadás hálára kötelezheti a szerzőt. Dióssy-né-Handel Berta (Karen), Vasquez grófnő (Tilda), Semsey Mariska (Ingrid), Arányi (Arnet), Takács (Guttorm) méltán kaptak tapsokat. A kiállítás is díszes.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémiá nov. 30-iki ülésén hirdették ki a Kőcán-jutalom eredményét. A minden évben megújuló 100 aranyos jutalom a magyar történetnek kijelölt korszakából merített tárgy történeti színművet illet s az aránylag legjobbnak kiadandó. Az ülésen B. Eötvös Loránd elnököl.

Vadnai Károly terjesztette elő a rajta kívül Berceik Árpád és Hegedűs István bírálokból alakult bizottság jelentését. Az előadó részletes tájékoztató fejtetéssel szót a pályázatról. Elmondta, hogy az ezredik év ünnepe, mely a művészetnek valamennyi ágára annyira termékenyítőleg hatott, a költészet mezején nem birt maradandó becsű alkotásokat létrehozni. Az idej történelmi drámai pályázat is meddőbb volt az előző évekénél, a menyízbent csak hat pályamunka érkezett be. A pályázat föltételei szerint a cselekmény időkorá II. Gejza, III. Béla, III. és IV. István kora, e történelmileg eléggé változatos, de drámai szempontból nem nagyon hálás kor. A pályázók közül ötven a tárgykörnek ugyanazt az oldalát választották, Manuel császárnak hazánk elleni fondorlatait, a bizánczi erőcsök hatásától megemlékeztet társadalm-t. De alakjaikat nem tudták drámaikká tenni. Három mű érdemel figyelmet. «III. István» elég jó alap-gondolaton épült, de a cselekményt nem tudta be-őle tragikai erővel fejleszteni. «Mária hercegnő» külsőleg kerekesebb, de benső kapcsolataiban s drámai logikájában fogyatékos munka. A jellemzés és a ver-selés azonban már gondosabb, s egyik bíráló ennek a munkának a szerzőjét akarta a pályadíjjal jobb-k frására buzdítani. A másik két bíráló azonban több írói tehetséget lát a III. számú «IV. István» című pályamunkában. Ez valamennyi versenytársánál színszerűbb, sőt némi átdolgozással színre is hoz-ható. Azonban ebben is vannak lényeges hibák. A bírálobizottság többsége a díjat ezek szerint a «IV. István»-nak ítélte oda. A pályanyertes mű szerzője Somló Sándor, a nemzeti színház tagja, a ki már nem egyszer nyerte el az akadémiai pályázatokon a babért.

A bírálati jelentés előterjesztése után Szily Kálmán, az akadémia főtitkára tett a folyó ügyekre vonatkozó előterjesztéseket. Bemutatta a Besz-terceze-Naszód vármegye levéltárában talált XVII. századbeli pasquillust. Bethlen Pál gróf főispán-kuldté az akadémia-nak az érdekes gúnyíratot, mely Rákóczi György udvarának mintegy húsz

kiválóbb szereplőjével foglalkozik, s érdekes világot vet az akkori társadalmi viszonyokra. Végül a főtitkár bejelentette, hogy *Palásthy Géza*, Bécsben elhalt hazánkba 10,000 forintot hagyományozott az akadémiának. *Körösi József* I. tag pedig értesítette a főtitkár, hogy a kiállításban is kiállított térképét, melyen az összes eddigi akadémikusok szülőhelyeit kitüntette, az akadémiának ajánlódokozza.

A Kárpát-egyesület védnöke. Igólóiról írják, hogy *Frigyes főherceg* a Kárpát-egyesület védnökségét, tekintve az egyesület hasznos és hazafias működését, elfogadta s egyúttal az egyesületnek 100 frtot adományozott. A főhercegnek egy küldöttség, melynek vezetője Csáky Albin gróf lesz, fogja megköszönni a védnökség elfogadását.

A történelmitársulat decz. 3-iki ülésén az elnök *Teleki Géza* melegen üdvözölte a társulat érdemes főtitkárát, *Szilágyi Sándort*, kit miniszteri tanácsossá neveztek ki. Az üdvözlőlet küldöttség tolmácsolta a gyöngyölködő tudós előtt. *Thaly Kálmán* *Dániel* Gábornak nem rég megjelent és a Dániel-család monografiáját tartalmazó munkáját mutatta be és ismertette. *Békési Remig* «Székesegyházi iskolánk az Anjou-korban» czimen tartott felolvasást.

MI UJSÁG?

A királyné Franciaországban. *Erzsébet* királyné decz. elsején déli Franciaországba, Biarritzba utazóban szigorú inkognitó alatt, reggel 8 óra után *Parizsba* érkezett, *Sennyey* Mária udvarhölgy és *Berzevics* tábornok kíséretében. A keleti pályaudvaron az osztrák-magyar nagykövetség titkára, *Berchtold* gróf fogadta a felséges asszonyt. A királyné nem sokára az orléansi pályaudvarba hajtott s ott a pályaudvar nagy csarnokában, a hol senki sem ismerte föl, jó ideig föl s alá sétált, majd elment az egyik újságelárusító kioszkhoz és néhány francia újságot vásárolt. E közben az osztrák-magyar nagykövetség értesítette a francia köztársaság elnökét a királyné megérkezéséről s *Faure* elnök sietve az orléansi pályaudvarra hajtott üdvözlésére, *Faure* megöskölte a királyné kezét, majd karját nyújtotta neki s bekísérte a váróterembe, a hol több, mint negyed óráig beszélgetett vele; aztán újra karját nyújtotta s elvezette a szalonkocsiohoz. A királyné megköszönte az elnök szíves fogadtatását, melyvel inkognitója daczára fogadta. *Faure* ismét kezesókkal bucsúzott el a felséges asszonytól, a ki ötnegyed órai párisi időzése után tovább folytatta útját a biarritzi tengeri fürdő felé. *Biarritzba* a királyné decz. elsején este érkezett. Ő felsége ama kívánságának adott kifejezést, hogy inkognitóját szigorúan megőrizni óhajta. Ezért semmi fogadás nem volt. Másnap a királyné nagyobb sétát tett.

A német császári pár berlini nagykövetségénél. Decz. 2-ikán a német császár délelőtt 11 óra-kor látogatást tett *Saigyén-Marich* László osztrák-magyar berlini nagyköveténél. Délben a császárné is megjelent a nagykövetségi palotában, rövid ideig ott maradt a nagykövet neje-nél, aztán a császárt kikísérte a lehrli pályához, a honnan ez Hannoverba utazott.

Szilágyi Sándor kitüntetése. A magyar tudományos élet minden köre örömmel fogadja a kitüntetését, mely történetírás egyik jelesét, *Szilágyi Sándort*, az egyetemi könyvtár nagy érdemű igazgatóját érte. A hazai történetírás terén kifejtett kiváló működése elismerésül ő felsége a miniszteri tanácsos czímet adományozta a jeles férfinak. Közel félszázada, hogy kutatásokkal, történelmi monografiákkal gazdagítja irodalmunkat, vezeti a történelmi társulat ügyeit annak megalakulása óta, szerkeszti a «Századokat», a nagybecsű «Történelmi Életrajzokat», az Athenaeum kiadásában megjelenő «Magyarok története», ezenkívül pedig az egyetemi könyvtárban tart példás rendet. A sok üdvözlőlethez, melylyel a napokban mindenfelől elhalmozták, csatlakozik a «Vasárnapi Ujság» is, melynek oly régen nagybecsűt dolgozótársas.

A kiállítás történelmi kincsei. Az ezredévi kiállításnak legbecesebb része volt a történelmi kiállítás, milliókat érő kincsek, eszközök, műipari tárgyak és ereklyék páratlan gyűjteménye. Ezt a gazdag gyűjteményt a kiállítás bezárása után nov. 26-ikáig együtt tartották, hogy az érdekebb és

értékesebb műtárgyakat le lehessen rajzolni és fényképezni ama nagy díszmű számára, mely b. Dániel kereskedelmi miniszter megbízásából fog megjelenni. Mintán a fővárosban elkészültek, a múlt héten megkezdtek a kiállított tárgyaknak elszállítását. Nov. 27-ikén vitték haza az esztergomi bazilika műkincseit, a melyek másfél millió forint értékét képviselnek. A műkincseket a kiállítás igazgatóságától *Maslaghy* Ferenc kanonok, az esztergomi primási múzeum őre vette át. A király által a kiállításra átengedett nagyrészt történelmi ereklyéket s a herceg Eszterházy-családnak egy milliót érő frakói kincseit szintén ekkor szállították el. Néhány napba, talán egy-két hétre fog kerülni, míg a történelmi kiállítás 880 kiállítója mind visszakapja tárgyait. De míg az utolsó darabot el nem vitték, mindaddig a rendes katonai és kiállítási őrség őrzi a történelmi csoport épületeit. Ez az épületoport teljesen egészében fenmarad és benne fogják rendezni az országos mezőgazdasági muzeumot.

Jókai a kurucz nóták szerzőjéhez. Abból az alkalomból, hogy a Pósa-asztaltársaság *Endrődi Sándor* tiszteletére ünnepi vacsorát rendezett, mindenfelől érkeztek az üdvözlőlekek a «Kurucz Nóták» szerzőjéhez. A többek közt *Jókai Mór* a következőket írta *Endrődi*nek:

Kedves Sándorom! Jobb szerettem volna élő szóval elmondani az áldomást a mai baráti lakomán, de már én megszűntem holdbeli ember lenni: csak nappal élek. Nagy gyönyörűséggel olvastam a kurucz verseidet, a mik az én öreg arteriámban is kurucz vérforgást idéztek elő. Ebben a hangulatban koccintok én is veled és pájtásaidal poharat — symbolice, és aztán nincs szebb dicsimusz a földön, mint a pályatársak pohárcsörrenése. Az isten tartsen meg, hazánk és irodalmunk dicsőségére sokáig. Ölel régi híved *Jókai Mór*.

Uj hirlapírói klub. A Budapesti Újságírók Egyesületének immár teljesen berendezett helyisége mult szombaton nyílt meg. Az egyesület tagjai nagy számmal gyűltek össze a délutáni órákban s a termekben a legélénkebb hangulat uralkodott. Délután 4 órakor ülést tartott a választmány *Mikszáth Kálmán* elnöke alatt, a ki megnyitó beszédében hangsúlyozta az egyesület céljainak nemességét. Megemlékezett a sajtó kiváló jelentőségéről s azt az óhaját fejezte ki, hogy az egyesületnek állandó helyiségbe való bevonulása a magyar hirlapírók számára a jövőben a sajtó fejlődésében érdemteljes momentum legyen. Bejelentette, hogy a kereskedelmi miniszter levélben üdvözölte az egyesületet megalakulása alkalmából. Majd több alapító és rendes tagot jelentettek be.

Az első magyar orvosnő. *Wartha Vinczéné* szül. *Hugonny* Vilma grófnő, ki Svájcban már évek előtt orvosi diplomát szerzett, de itthon nem folytathatta az orvosi gyakorlatot, a közoktatásügyi miniszter újabb intézkedései következtében nincs többé elzárva a magán gyakorlattól. A múlt héten a budapesti orvosegyetemen meg is kezdte a vizsgák letételét. A boncztanból, élettanból, kórboncztanból, és gyógyszer-tanból tette le az első vizsgákat jó eredménnyel. Még két vizsga van hátra. Valószínűleg ő lesz az első gyakorló orvosnő Magyarországon.

Kalföldi lapok az ezredévi ünnepélyek alkalmából ez évben sokkal több közleményt adtak hazánkról, mint az előbbie. Legújabbban az «Über Land und Meer» kilencz képen ismerteti a kalotaszegi lakodalmat azon érdekes fényképek után, a melyeket a természet után *Gyarmathy* Zsigáné készítette a Dunky tévtréssel, s melyeket annak idejében lapunk is bemutatott, *Gyarmathy* pedig utólag tüzetesen ismertette a «Kalotaszegi varrozas világából» czim alatt ez évben megjelent művében.

A «Fővárosi Lapok» tulajdonjogát az eddigi szerkesztő *Porvosi Kálmán* vette át, s a lapot most maga a szerkesztő adja ki.

Színházi adó Budapestén. A főváros pénzügyi bizottsága ajánlja a színházak és mulató helyek megadóztatását oly módon, hogy minden belépti jegy után négy százalékos adó fizetendő. A színházak, cirkszok, mulató helyek, a hol naponként tartanak előadásokat, hetenként fizetnek be a városi adót a központi pénztárba, a bevételek hiteles kimutatása alapján. A város százezer forintnál nagyobb jövedelmét vár ebből.

Karikaturák kiállítása. *Favagó József*, ki Jankó János betegsége alatt és halála után tűnt föl az élelapokban karikatúráival, ezekből a rajzokból kiállítást rendez a fővárosban. Két év politikai eseményeinek és szereplőinek tréfás és torz képei lesznek együtt a nálunk szokatlan kiállításban.

A Richter-féle Horgony-kőépítőszekrények. Ha egy játékszerről mondhatók, hogy a gyermek komoly gondolkodásra serkent, és szemet és kezet egyaránt képezi, úgy ez bizonyára a *Richter-féle Horgony-kőépítőszekrényről* mondhatók, melynek ezen előnyök tulajdoníthatók. A Horgony-kőépítőszekrény különféle alakjaival az előbbi szekrényekkel szemben igazán új játéknak tekinthető és már a mindegyik szekrényhez mellékel pumpás mintalapot egyszerű megtekintése elég arra, hogy magunk is ugyanazon meggyőződésre jussunk. Igazán bámulatra méltó, mily nagy és pompás építmények állíthatók fel már egy aránylag kis szekrényre. Tehát valamennyi szülőnek, kik még kétségekben vannak, mit vegyenek az évben gyermekeiknek karácsonyi ajándéknak, legjobb és legegyszerűbb ajándék a Horgony-kőépítőszekrényt ajánlhatjuk. Nehogy bevásárlás alkalmával értéketlen utánzatot kapjunk, arra kérünk figyelni, hogy mindegyik valódi kőépítőszekrény a Horgony gyárjegyével el legyen látva.

Mezőgazdaság. A bázillatok fejlődése és erősödése legelső kellék azoknak teljesen kielégítő egészségi állapota és ezt fenntartani ez szerint a gazda legfontosabb feladata. Ezszekreinek és cefra vannak és évek tapasztalatai a Kwidza-féle veterinar preparatmokra utalnak bennünket, melyeket Kwidza Ferenc János cs. és kir. osztrák-magyar és román kir. udvari szállító, kertületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett, állít elő és ezek mint préservatív szerek messze az ország határára ki híressékk váltak. A kitűnő hatás, mely a Kwidza-féle Restitutions-fluidnak sajátossága, lovak számára (ezen ezer mint kitűnő erősítő szer is bevált), továbbá a Kwidza-féle korneuburgi marhapor, mely mint marhapor általában, úgy tehénnek is a tejelő-képesség fokozása céljából mindenütt legjobb sikerrel alkalmaztatik és minden a Kwidza Ferenc által előállított veterinar preparatmok a legfőbb sikerrel igazolják ezen czég világra szóló hírnevét.

HALÁLOZÁSOK.

KISS SÁNDOR, Debreczen város közéletének érdemes férja, régi honvédszerecs, Bem tábornok egykori hadsegéde, elhunyt Debreczenben, nov. 28-án, 73 éves korában. A szabadságharc leverése után besorozták az olaszországi hadseregbe, a honnan előkelő összeköttetései révén csakhamar megszabadult. Ezután visszavonult Debreczenbe s élénk részt vett a város közéletében. Több évig a debreczeni színháznak az intendánsa volt s erre az időre esika színház fénykora. Ő alapította meg a debreczeni színház nyugdíjintézetét is. Öccse volt *Kiss Lajos*nak, kit Debreczen városa több czikluson át képviselőjének választott a parlamentbe. Nagy részvételt temették el s koporsója fölött *Kiss Áron* ref. püspök mondott beszédet.

Elhunytak még a legközelebbi napokban: **FAN-KOVICH SÁNDOR**, püspöki helynök, főesperes, megyebizottsági tag, 80 éves korában, Máramaros-Szigeten. — **KARSAI ALBERT** földbírtokos, a fővárosnak széles körben ismert és nagybecsűt polgára, az irodalom pártfogója, vérmérgőzés következtében, a mit egy kisebb operáció után következett meghülés okozott.

— **Dr. Salfai SÁLY IMRE**, Baja város nyug. főorvosa, Tolna és Bács-Bodrog vármegyék volt tiszti főorvosa, 1848—49-iki honvéd főorvos, életének 82-ik évében, Budapestén. A boldogultban *Saly Dező* vizsgálóbíró édes atyját gyászolja. — **KÁLMÁN JÁNOS** 1848—49-ik honvédhadnagy, Dessewffy Aurél gróf bád-szt-mihályi uradalmanak főtitkára, 71 éves, Búd-Szentmihályon. — **SZILÁGYI BÉLA**, 48-as honvéd, a kolozsvári erdőszárművevőség főnöke, 86 éves korában meghalt Kolozsváron. — **SZALAY KÁROLY**, jászberényi volt főgymnáziumi tanár, 50 éves.

— **UNGÉR JÓZSEF**, földbírtokos, Szatmár város törvényhatósági bizottságának tagja, 58-ik évében, Szatmáron. — **BORBÁTH ALBERT**, kir. törvényszéki albiró 31 éves korában, Tordán. — **NÉKÁM ENDRE**, ügyvéd, Egerben. — **NAGY JÓZSEF**, a budapesti ügyvédi kar veterán tagja, pestmegyei földbírtokos Szent-Endrén.

— **WEISZ KÁROLY**, nyug. pénzügyi titkár, 74 éves korában, Nagy-Becskereken. — **SIMON BÉLA**, kir. tanácsos, a trencsényi takarékpénztár igazgatója, 60 éves, Trencsénben. — **PREISZNER JÓZSEF**, fővárosi bizottsági tag, mérnök és háztulajdonos, 73 éves korában, Budapestén. — **SZAPPANOS LÁSZLÓ**, régi honvédhadnagy, kecskeméti ügyvéd, 66 éves. — **LATINOVICS KÁROLY**, honvéd huszárhadnagy, Budapestén.

Özv. DEREKASSY MENYHÉRTNÉ, szül. *Karpovics* Viktória, 70 éves, Debreczenben. — **Özv. MAYWALD JÓZSEF** kegyesrendi főgymnáziumi tanár édes anyja, 83 éves, Budapestén. — **SERÁK SÁNDOR**, szül. *Müller* Franciska, élete 47-ik évében, Török-Szent-Miklóson. — **RÁTZ LÁSZLÓ**, szül. *Virág* Emma, fővárosi ügyvéd neje, 59-ik évében. — **DÁNIEL ROZÁLIA**, *Dániel* István takarékpénztári igazgató leánya, 21-ik évében, Balásfalván.

Szerkesztői mondanivalók.

Erzsébet királyné. Vén cigány. Szerző szép tehetségű a lendületes, költői kidolgozás mindkettőben elérte; de a mese megalkotása mindkettőben erőltetett. *Erzsébet királyné*ban nápolyi Johanna és Endre ismert történetét dolgozta fel, s hogy némi újat adjon hozzá, az anyai királyné madarának pipogását s párnájának susogását szövi bele. Népies motivumnak megjárta, ha a tárgyánál maradna. De a szerző csak azért alkalmazza, hogy *Erzsébet királyné*val elmondassa, hogy hazudhat a madár, a párna, de a feleség könyje soha sem hazudhat, a gyilkosság megtörténte után pedig, hogy «Hát még feleségnek könyje is hazudhat». Ez körülbelül annyit mond, mintha Johanna lett volna az első rossz feleség a világon, a mi pedig nem áll. «A vén cigány nótája» is valószínűleg ennyire épül föl. Két szíj legény összevesz a korcsmában egy szép lányon; bírokra kelnek, de nem sokára sírva borulnak egymás nyakába, mert a cigány, ki holt leányára gondolt, nem hagyja félbe a muzsikát, hanem oly szívrehatóan húzza, hogy a dali, dúhaj ifjak, kik bőséggel egymásra rohantak, szelíd bárányokká válnak tőle. A zene csodás hatalmát akarja ez által festeni, csak az a baj, hogy senki sem hiszi el.

A kártyás. Rajz. A feladat érdekes volna, de a megoldása nehéz. És ez a megoldás szerzőnek rosszul sikerült, mert az olvasó egyáltalán nem ismerte a kártyát, hogy elhihetőnek tartsa a bűnös oly rögtöni megváltozását. Több rendbeli magyartalanság is hátrányára szolgál a rajznak.

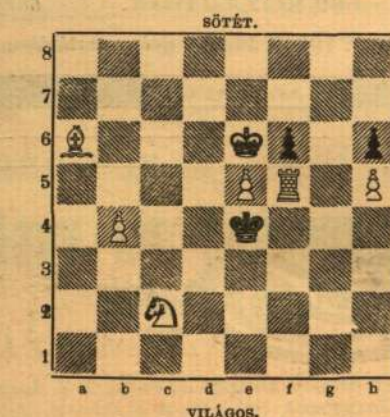
Nagy város gyermeke. Közölni fogjuk.

Az én ősz hajszálaim. A három első sor kissé erőltetett, s kisebb fogatkozások azontól is vannak; de a költemény igaz hangjával erős alanyisággal megkapja az olvasót. Némi kis javítás után a közlendő köz szorozhatjuk.

Nem közölhetők: Margitnak. Férfihűség; Panasz-kodik. Hát én tölem. Szép asszonyom. Templomban. Huszonhárom éves. Vasuton. Visszavont átok.

SAKKJÁTÉK.

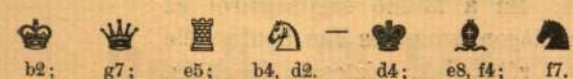
1982. számú feladvány Decker A-tól.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

Hibás közlés miatt utolag lenyomatjuk az

1977. számú feladványt Maximov N-től.

Világos indul s a második lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 47-ik számában közölt képtalány megfejtése: A meglegedés szültette a boldogság.

Hoti naptár, december hó.

Nap	Kath. prot. naptár	Görög keleti naptár
6 Vasárnap	D. II. Adv. v.	24 F. 28. Katalin
7 Hétfő	Ambrus v.	25 Klemen p.
8 Kedd	B. A. fogant.	26 Konrad
9 Szerda	Leokádia	27 Perzs. Jak.
10 Csütörtök	Judith	28 Uj István
11 Péntek	Damáz	29 Paramon
12 Szombat	Maxenz	30 András ap.

Hold változás. Első negyed: 12-én éjjel 1 ó. 46. pkor.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.
(L. Egyetem-ter 6. szám.)

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes, Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, csikos, kockázott, mintázottak, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. — Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6573

A főváros legszebb látványossága

A Magyarok Bejövetele

Feszty körkép

Városligetben

Andrássy-ut végén.

Csak még rövid

ideig látható

reggel 9-től este 4 óráig,

az esti órákban

villany-világítással.

Belépő-díj 50 krajczár. 6553

„EGYETÉRTÉS“

POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1896. évfolyam. Kossuth Ferenc, felolós szerkesztő. XXX. évfolyam. főtornakára.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, hogy magának egyszerre, tömegesen csakmár újra elmaradj, új előzetéseket szeressen, hanem mindenkor kellő színvonalon áll közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által parkodik régi, jó hírnevét mint hazánk legelső rangú napilapja állandóan fenntartani, hogy ez uton ne csak régi előzetéseit kaphassák állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre megerősítse és bővítsék.

Hogy ezt a czél elérjük, azaz egyre legnagyobb támogatunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalán majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy rendes 3 oldalas lapja annyi közleményt tartalmaz, mint a kisebb lapok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12—20, illetőleg a kisebb oldalak számát 30—60 oldalra terjedelmű. Csak a lap így nagy méretet vesz fel, hogy az Egyetértés mindenkor a hírt és részletes tudósításokat közölhet, a melyeket egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai nem a legtekélyesebbek, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyalásoknál és részrehajlatlanul fogva is, mely a tudósításokat minden pártviszársztól olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bőséges és regényrova. Az Egyetértés állandóan két kitűnő regényt közöl egyszerre, részben eredeti, részben a modern világírodalom remekeiből válogatva elsőrangú műfordítók fordításában. Az egy év alatt regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közléstől kitűnősségeit és előnnyel publikált általános hírt vesztendőket és egyéb politikai közleményeit, bő hírvirágát, eredeti vívartait az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapi kiadásban megjelenő egy-egy szaklapot pótló «Irodalom», «Tanügy» és «Mezőgazdaság» czimű országos hírt rovatokat s végül az Egyetértés legjobban informált közönségétől, ipar és mezőgazdasági rovatát megbizható tudósításként, bőségesen megkapjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligencia közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes. Mindenben előnyök daczára az Egyetértés előzetési ára a legmérsékeltőbb: 6928

Egész évre ————— 20 frt —
Fél évre ————— 10 — —
Negyed évre ————— 5 — —
Egy óra ————— 1 — 80

Előfizetések legelőszértebben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intézendők.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestén megjelent és minden könyvtárban kapható:

Bárá Kemény Zsigmond

összes beszélei.

Kiadja a Kisfaludy-Társaság.

Két kötet.

Ára füve 3 frt, vászonba kötve 3 frt 60 kr.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Díjszámítás Ó-Buda állomásnak a m. kir. államvasutak állomásaival való forgalmában. A budapest—esztergomi h. é. vasutnak a m. kir. államvasutak budapest jobbparti körvasútjával való csatlakozási állomását képező Ó-Buda állomásnak a m. kir. államvasutak állomásaival való forgalmában a díj-számítás a m. kir. államvasutak vonalain érvényes helyi árúszabásban (II. rész) megállapított általános határozatoknak mérvadója szerint a következő kilométertávolságok, illetve díjtételek alapul vételével eszközöltetik:

a) a budapest—dunajobbparti körvasút állomásaival való forgalomban:

Ó-Buda és Ó-Buda-Filatorigát között 5 km.

• • • • • Budagyártelep • 7 •
• • • • • Budapest déli vasút • 11 •
• • • • • Budapest-Kelenföld • 17 •

számításuk.

b) a m. kir. államvasutaknak a budapest jobbparti körvasuton Budapest-Kelenföldön át irányuló összes többi állomásaival való forgalomban ugyanazon kilométertávolságok, illetve díjtételek alkalmazásának, melyek a m. kir. államvasutak vonalain érvényes kiömetermutatóban, illetve helyi árúszabásban (II. rész) Buda-gyártelep-Budapest-déli vasút (helyben) és Ó-Buda-Filatorigát állomásokra nézve egysegesen vannak megállapítva; a mennyiben pedig a többször említett árúszabás V. pótléka szerint Budapest déli vasút (helyben) állomásra, illetve Budagyártelep és Ó-Buda-Filatorigát állomásokra nézve néhány viszonylatban külön díjtételek állanak fenn, Ó-Buda állomással való forgalomban a Budagyártelep és Ó-Buda-Filatorigát állomásokra fennálló díjtételek vétetnek számításra. A budapest-dunajobbparti körvasut a gyors-áruforgalomra nem lévén berendezve, ezen körvasuton át gyorsrakó Ó-Buda állomással való forgalomban sem szállíthatók.

Budaesten, 1896 november 1-én.

Az igazgatóság.

Gyomor- és vesebajok,

székrekedés, fejfájás, szédülés, aranyér, végbéldugulás ellen mindent felülül az

„Egészségi regulátor“

Ára 1 forint. Vidékre csomagolással és bérmentes küldéssel együtt 1 forint 40 krajczár, melynek előleges beklűdése mellett csak is a

HATTYU-GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI. Szabolcs-utca 33. küld szét.

Kapható azonkívül Török József gyógyszer-tárban Budapest, Király-utca 12. szám. 7009

Váljunk el

az eddig használt értéketlen szerektől. Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek minden zavarainál teljes biztonságga hatnak

EGGER MELLPASZTILLÁI.

Ezrekre menő hálaíratok rendelkezésre.

Egy doboz ára 50 kr. és egy forint. Próbadoboz 25 kr.

Kaphatók minden gyógyszer-tárban. — Főraktár:

Egger-féle gyógyszer-tár a «Nádorhoz»

Páris 1889. **Kitüntette** Brüsszel 1891.
Genf 1889. Bécs 1891.
1893. Chicago. Magdeburg. London 1893.

Egyetemes gyomorpör

Barella P. F. W.-től Berlin SW., Friedrichstrasse 220, a francziaországi orvosi társulatok tagja. Orvosi legjobban ajánlatik. Rendkívül sikeres, még idült gyomorbajoknál is. Szállít próbára ingyen, csupán a viteldi megterítése mellett, berlini főraktárból.

Ausztria-Magyarország számára egy doboz frt 1.60
Raktár:
Budapest: Török József gyógyszer.
király-utca 12. szám. 6692

4 arany,
18 ezüst
érem.

30 tisztelet
és elismerés
okmány.

Kwizda-féle Fluid

A kigyó
védjegyével.

Bécsi fővárosi díjazott
tíz- és ötletű
szem (díjazott) az
emberi test legelő-
sejtelme és izmának
erősítő és rugó-ny-
nyá telőre.

Ára:
1/2 palack 1 frt.
Valódi csupán a fenti védjegyvel ellátott palackban és kapható
minden gyógyszerárban. — Főraktár:
Kerületi gyógyszerár, Kornburg, Bécs mellett.
Szőlőgy, csilap és csomagolás törvényesen védve. 7001

szabadalmazott

Jégsarkantyúk!

Leesapni

Ezen rendkívül erős zérű jég-
sarkantyúk minden más gyárt-
mány fölött előnyös érdemel-
nek. Jóval kisebbek és könny-
nyebbek, nem sérülnek a sarkat,
és nem is kell attól elvárni-
tani. Használaton kívül tel-
jesen láthatatlanok. 60 kr.-nak
előzetes beküldése ellenében
portómentesen, vagy pósta-
utánvétellel szétküldi:
C. A. Stanek jun. Reichenberg.
7010

Főiskolai
igazgató-
orvos

Dr. KUN ZOLTÁN

képzett
gyógysejtel

Vérképző labdacok, rózsaszínű cukor: vérsze-
gek, gyomorkórosok, gyengélke-
dők, görvgyógyosok, lástalan tüdőbetegnek legjobb
gyógyszere. 1 üveg ára 1 frt 80 kr.
Hurut labdacok, gyomorkórosok, tüdő- és gégehurut,
tüdővész, hideglelés, malária, gyü-
mökör ellen legkiválóbb! 1 üveg árának cukormentes labdacok
ára 1 frt 80 kr.
Női betegségek, ellen leghasznosabb gyógyszer az IRI-
GÁLÓ FOR 1 doboz 1 forint 20 kr.
Dentipurin-szajviz, legjobb minden szájvizek fölött! Kiváló
szere a ragályos torokbajoknál is!
Ára 60 krajczár.
A Purpurin Crème, arcz- és kezkeneknek meglepő hatás-
van! 5 nap alatt az arczról minden
foltot eltávolít s bármilyen bőrről varázsolja. 1 tégely 1 frt 80 kr.
Kapható a készítőnél:
TRSTYANSZKY K. gyógyszerész
Sárospatakon. 6839
Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárban, Király-
utca. Dr. Buday Emil gyógyszerárban, Városház-ter. Minden
drogus-üzletben és gyógyszerárban kaphatók.

Legjobb és leghíresebb
pipere holgypör: a

La

VELOUTINE

Különleges Rizapor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

SZEPSEG!

SZEP

asszony a föld gyöngye.

Azért használjon minden hölgypör:

Diana arezenkőcső, mely teljesen ár-
bórt, legbiztosabban finomított és szűrt szesz.
Legjobb eredménnyel használhatók minden
bőrbetegség és bőrtisztatlanság u. m.: kiütés,
szepő, májfolt stb. ellen.

Egy tégely ára 50 krajczár.

Viora szépségtej, Tejszerű folyadék,
elismert legkiválóbb
mosóvíz. Az arcznak szép fehér és tiszta
ad és ezt puhává teszi, eltávolítja és óvja min-
den arcz tisztatlanságtól. Nagyon kedvelt hölgypör-
kozmetikum.

Egy üveg ára 70 krajczár.

Ibolya kézmösör, a kéznek bár-
szép fehér színt ad. Doboz ára 60 kr.

Használati utasítások mellékelve vannak.

Főraktár a készítőnél
SZEGHY SÁNDOR gyógyszer.
SZEGZARDON. 6873
Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban.

SZEPSEG!

„Karácsonyi és Újévi ajándékok”

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított
1847.

Brausweller János

Szeged, Cs. és kir. bizt. ügyoszt. szob. elnökség. és művészi feladatára a reményteljes ingoványokhoz stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,
Váci- és Deák-utca sarkán.

Színházi látócsövek alumíniumból legkülönbözőbb ki-
állításban kintő üvegekkel börtökben vagy elegáns
peluche zacskóban. Női látócsövek fogantyúval. Leg-
újabb Zeuss-féle távcsövek. Tábori vadász és verseny
látócsövek legújabb átalakítással a tirage rapide. Salon
lognetek. Orrospittek és szemüvegek arany, ezüst,
teknősbékaacsony keretben legjobb üvegekkel. Stereos-
kop szekrények. Aneroid légnyomérők. Terem és ablak
hőmérők díszes kivitelben. Rajzszekők. Fényképe-
szeti készülékek stb. és választékban. 6985

Arjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Még csak néhány napig.
Huzás már 1896 december 28-án.
Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték
főnyeremény 60,000 frt.

Az összes nyeremények összege 160,000 frt.

Sorsjegyek a 2 frtért kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapest (Pest, fővárműh.,
félelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre bekü-
lendő, valamennyi lottó-, ső- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi
„Merkur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb
sorsjegyváltó közegnél. 6969

Budapest, 1896 október hó 4-én.

Magy. kir. lottó-igazgatóság.

Rendkívüli kedvezmények!

Tudomására hoztuk már t. vevőinknek, hogy a Kossuth Lajos-
utca 9. sz. első emeleti, valamint ugyanaz utcában 10. szám
alatti földszinti üzlethelyiségünk legközelebb az e célra kü-
lön épülő

Kossuth Lajos-utca 12. számú áruházba

fog összpontosítani, minél fogva az emeleti helyiségünkben árukész-
letünk árát 20—50%-kal leszállítottuk.

Minden félreértések kikerülése végett értesítjük egyben t. vevőinket,
hogy az ismert:

«Kerepesi Bazar»-ban

levő bőr- és uti-czikkék, valamint az annak udvarában és bolt-
helyiségekben levő rengeteg nagy játékaru raktáraink
továbbra is fenn maradtak.

Ennek kapcsán felelősséget meg, hogy ez idén a 2 forinton felüli
francia babáknál, valamint hintalovaknál oly előnyöket nyújt-
hatunk, hogy ezeknek amugy is szigorú olesón megszabott árak-
ból még 10 százalék árengedményt számíthatunk le. 6983

KÉSMÁRKY és ILLÉS

Budapest, Kossuth Lajos-utca 9—10.

Izzólámpák.

Izzólámpagyárunk tetemes kibővítése folytán azon kellemes
helyzetben vagyunk, hogy izzólámpáinkat minden keresett
rendszerben, elismert jószágunknál fogva bármely mennyiség-
ben, legolcsóbban számíthatjuk.

SIEMENS és HALSKE

Gyári raktár:

VIII. ker., Kerepesi-ut 9/a. szám.

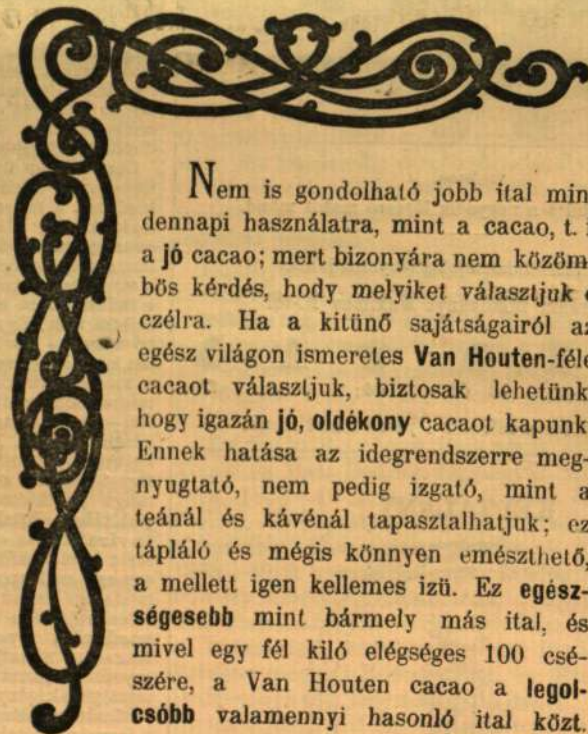
Dus raktár

7012

világítási testekből

villamvilágításhoz, valamint légszesz és villamhoz kombinálva.

Házi villamos berendezések eszközöltenek.

Nem is gondolható jobb ital min-
dennapi használatra, mint a cacao, t. i.
a jó cacao; mert bizonyára nem közöm-
bös kérdés, hogy melyiket választjuk e
cézra. Ha a kintő sajtásáigáról az
egész világon ismeretes Van Houten-féle
cacaot választjuk, biztosak lehetünk,
hogy igazán jó, oldékony cacaot kapunk.
Ennek hatása az idegrendszerre me-
nyugtató, nem pedig izgató, mint a
teánál és kávénál tapasztalhatjuk; ez
lápláló és mégis könnyen emészthető,
a mellett igen kellemes ízű. Ez egész-
ségesebb mint bármely más ital, és
mivel egy fél kiló elégséges 100 csé-
szére, a Van Houten cacao a legol-
csóbb valamennyi hasonló ital közt.

6986

MARGIT-ORÉME

hírneve, az elegáns hölgypör által
használt arczérme (nem szíroz ke-
nőcs) rövid idő alatt ifjítja és szépíti
az arczot, eltávolítja arczról minden-
nemű bőrtisztatlanságot.
Egyedül szer szepő, májfoltok,
pattanások, börtök (mitesszer) ellen.
Bámulatos hatása abban rejlik, hogy
a bőre kemre az általánosan felfé-
tetik és ez okozza azon csodás átalá-
kulást, hogy szepővel vagy májfolt-
szepővel fedett arcz 3—4 nap alatt alabástrom
szérré lesz.
Mivel nem szíroz — nappal is alkalmazható, — a crémé-
vel bekent bőrtől a hölgypör remekül tapad. Ára 50 kr. 1 frt.
Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hölgypör,
fehér, rózsás és crémé színben ára 60 kr. — Mar-
git-fogpép 50 kr. 6812

FÖLDES KELEMEN gyógyszerár,
Aradon, Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár BUDAPEST, Török József, Király-utca.

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden füszer-
és csomago-kereskedésben és cukrászdában. 6806

Már régi idő óta a nyírfa leve mindent mint szépsítő szer
használatban van és a modern vegyészett hatalmas haladása és az
-bből származó számtalan csemegés készítmények sem voltak
-épek a bevált nyírfaolajadékok e nyomai; a legjobb bizo-
nyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépsítő-
szerről van szó. 6889

Dr. Lengyel Frigyes-féle nyírfaolajzsam,

ajánlva Dr. med. Raspi tanár által a bécsi egyetemen procurator
és Pyeduo tanár által Londonban kizárólag tiszt. nyírfa-
olajadékból áll, mely csak egy sajtát, 30 év óta gyakorolt vegyi
átalakítás folytán vált használhatóvá. Ezen folyad. k hatása, hogy a bőr felső hámlást
lassankint lehántja és ez által az alsó tisztított v. fiatal színben és üdőségben jó
napvilágra, megegyeztet mindennemű kiütést, nyári seplett, vörös foltokat,
anyajegyeket, stb., stb., simítja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint
teljesen és az arczbőrt üde és egészségesre hozza. Egy korcs ára használati
utastással együtt frt 1.50. — Figyeljünk a névre Dr. Lengyel Frigyes.
Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárban király-utca 12. szám.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszerár, Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. szám alatt
„zum goldenen Reichsapfel“

„VÉR TISZTÍTÓ LABDACSAI“

melyeket azelőtt „Egyetemes labdacoknak“ neveztek, jogosan meg-
érdemlik az utóbbi nevet, mivel ezek a labdacok nagyon sok betegségben hasz-
nálhatók, kintő hatással. Ezek a labdacok sok évtized óta vannak általánosan
elterjedve és kevés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon
ebből a kintő házi szerből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacokat házi szer-
nek, különösen ama bajok ellen, melyek rossz emésztés és székrekedés által
támadnak, u. m.: epékeringés zavara, májbaj, bélgöngyöltség, felfúvódá-
sok, az agyban való vértululások, aranyér eseteiben stb. A vértisztító tulaj-
donságuknál fogva különös jó hatással vészeségben és az ebből eredő
betegségekben: sápadtságban, ideges fejfájásban stb. A vértisztító labdacok
hatása enyhe, fájdalmat nem okoznak és így a leggyöngébb betegek és gyermekek
is bizázzal bevehetik.

Ezen vértisztító labdacok több mint 100 év óta tiszta és hamisítatlan minő-
ségben kaphatók az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban Bécsben,
Singerstrasse 15. sz. a. s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz (skatulya) ára
21 kr. o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van, 1 frt 5 krba kerül, bérmentve
utánvételi küldésnél 1 frt 40 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az
összeg előleges beküldésénél (melyet postautalvánnyal eszközöltenek) bér-
mentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag
3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt
20 kr-ba kerül. Ezen kívül még mindennemű megbízások elfogadhatók s a leg-
gyorsabban és legolcsóbban teljesítenek az „arany birodalmi almához“ címzett
gyógyszerárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a.

Csak azon labdacok valódiak, melyeknek használati utastitása
J. Psenhofer aláírásával van ellátva és ezen aláírás minden doboz
füdelén vörös színben van nyomtatva. 7005
Raktár Budapest, Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. sz. a.

Ezredéves
országos kiállítás
diszoklevél.

Petroleum- lámpák

a legegyszerűbb kivitelű a
legpazarabbig.

Herrmann M.
féle szab.

villam- lámpák.

A létező legjobb
petroleum-lámpa.

Szesz-lámpák

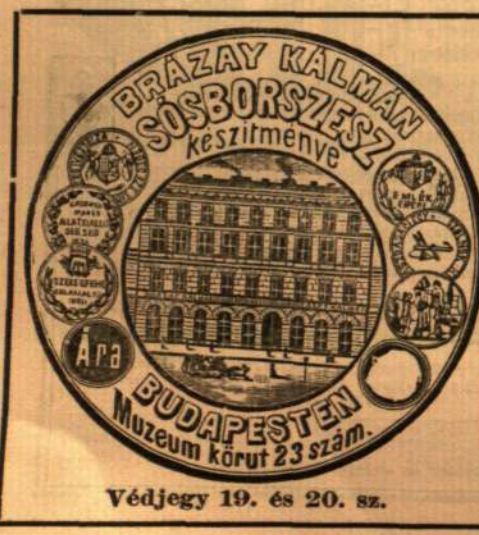
Auer-égőre.

Unikum-lámpa

a legegyszerűbb hasz-
nálati lámpa.

Raktárak Budapest:

V., Gizella-tér 1. * VI., Teréz-körút és Király-utca sarkán.
VIII., Üllői-ut 2., a Kálvin-tér sarkán. * X., Jászberény-ut.
6075 POZSONY: Lőrinczkapu-utca.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalról ki-
tintett sósboroszesz-készítményem — kelendőségénél fogva — sok
utazásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy
azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyomtatott sajtát há-
zam külső alakját veszem föl, bejegyezve azt egyszerűsággal
védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan ismert kintő báziszer; különösen a bedörzölés-kenő-
gyűrő-gyógyódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszerű-
sággal fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti,
a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpá-
rolgása után, ugyintén fejmosásra és a hajnyak erősítésére, a
fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.
BRAZAY KÁLMÁN
Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23. szám.

Guerlain Parfumerie française de Luxe

15, RUE DE LA PAIX, PARIS

Le monde élégant et fashionable de Paris se sert :

6557

Eau de Cologne, Impériale, sapoerti, savon special:
Crème de Fraîches et Poudre de Cypris pour le teint:
Extraits pour le mouchoir et le vaporisateur Jicky, Belle France, Alcoolat de Rose pour les cheveux.

Eisenschiml és Wachtl

Budapest, Váci utca 12 7011

Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.

Legnagyobb raktár mindennemű fény-

képezési gépek és készülékekkel.

Alapítva 1856. — Többesrét kintitve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Új! A fotografálás elemei. Ára 2 forint.

SZABADALMAKAT

(Patente). Készítő:

szől, védjegyeket és

mintákat belajstro-

mostat, a világ minden államában, legkedvezőbb feltételek

mellett, RÉTHY JÁNOS, nemzetközi szaba-

dalmi iroda. Budapest, Erzsébet-körút 2. szám.

(Tulajdonos Zsolt Zsolt, okl. mérnök.) 7015

Levélbélyeg-kereskedés

PRÜCKLER J. C.

Budapest, IV., Régi posta-u. 5.

Alapított 1876. 7014

Veszek! Eladok! Cserélek!

Korunk fő nyavalyája az idege ség

és vértelenség, melyből számtalan más kör származik

Es ellen pedig legbiztosabban hat a

VASAS CHINABOR

1 üveg 1 ft 90 kr., 5 üveg franco küldve 6 ft.

Ezen bor a saját magam által termelt ménesi Sherryvel van

késztve és minden hasonlóan készítmények között a legtöbb

chinaját és vasat tartalmazza.

Bosznyay Mátyás gyógyszer, művegyé-

szeti laboratóriuma, Arador.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerár, Egger-

féle Nádor, gyógyszerárban, valamint minden magyar-

országi gyógyszerárban. 6904

AZ ÉN UJSÁGOM

Képes heti gyermeklap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: PÓSA LAJOS.

Az én Ujságom a legjobb, a legolcsóbb és a legelterjedtebb

képes magyar gyermeklap.

Az én Ujságom tárháza a szebbnél-szebb olvasmányoknak

s méltó arra, hogy minden szüle, a ki csak teheti, járassa gyermeké-

nek. — Tanul belőle a gyermek minden szepet, jót.

Az én Ujságom fejleszt a gyermekvilág izlését, gyönyör-

ködteti, oktatja és tájítja ösmeretkörét.

Az én Ujságom áradhatatlan szerkesztője Pósa Lajos, a

gyermek Pósa bácsija, maga köré csoportosított minden tollforgató

embert, a legnagyobbtól a legkisebbig, Jókai-tól kezdve munkatársa

Az én Ujságomnak mindenki, a kinek az irodalomban neve van. Pósa

bácsi utánozhatatlan, aranyos

csengő-bongó verseiből, melyek-

ért rajong a gyermek, minden

számban van kettő-három. S vé-

gül ott van minden számban

8—10 művészi kivitelű kép s

gyakrabban színes műmelléklet.

Az én Ujságom nap-

tárát, mely pompás színnyo-

matu borítékkal van ellátva s

igen gazdag tartalmu, az új elő-

fizetők ingyen kapják.

Előfizetési ár:

Negyedévre 1 ft, fél évre 2 ft,

egész évre 4 ft.

Az előfizetési pénzek legcélsz-

zerűbben postautalványon küld-

endők. — Mutatványszám ké-

résre ingyen.

Az én Ujságom kiadóhivatala

Budapest, Andrássy-ut 10. sz.

FÖLDVÁRY IMRE

férfidivat- és fehérnemű-raktára.

BUDAPEST,

IV., Koronaherceg-utca 11. sz., a főposta mellett és

VIII., Kerepesi-ut 9., a Pannónia mellett.

Telefon. Árjegyzék bérmentve.

Speciális készítője jó szabású férfi ingeknek. 6919

Kathreiner

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Fekete selymekelmék

valamint fehér és mindentel más színűek igazi gyári áron, a

valóságért és tartósságot való jóállás mellett, méterenként 35 krtól

12 frtig portó- és vámmentesen házhoz szállítanak. Magánosok részére

a legjobb, közvetlen megrendelést fordít. Ezer meg ezer előmerő

irat. Mindezt bérmentesen küldünk. Szélessége a levélportó kétszerese.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA

selymekelmék-gyárak szövetkeze Zürich. 6903

Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

A „Kosciuszkó“ lengyel körképet,

mely a kiállítás ideje alatt oly rendkívüli kedveltségnek

örvendett, sikerült még továbbra is itt tartani. A t. nagy

közönség érdekében és kényelmére intézkedünk, hogy

mészkelt áru jegyek minden nagyobb dohány-

törszében, szállodában és közhelyiségben kap-

hatók legyenek.

A körkép a téli hónapokiban reggeli 9-től esti

6 óráig (Arenát Nagy János-utca sarkán) látható.

A „Kosciuszkó“ lengyel körkép vállalat

budapesti igazgatósága. 6995

A ki hangszert, húrt vagy hangszerkelléket

és ezekhez hasonlókat akar venni, fordul-

jon bizalomteljesen a régi jóhírnévű és

világszerte ismeretes gyárcéghez:

A. OSMANEK

in Schönbach bei Eger

in Böhmen. 6880

A gyárból mint első forrásból mindenki legjobban

és legolcsóbban fog vásárolni. Kérjenek nagy ké-

pes árjegyzéket vagy ajánlatokat, melyek

ingyen és bérmentve megküldetnek.

MAGYAR LÁNYOK

Képes hetilap fiatal leányok számára.

Szerkeszti: TUTSEK ANNA.

Egy újságnak, egy képes, gazdag, becses tartalmú heti lapnak a czíme ez,

mely fiatal magyar leányoknak való. Szórakoztatja, vezetője és tanítója a 12—16

éves serdülő leányoknak. Szeretettel, ragaszkodással fordulhat hozzá, ha szór-

akozni, ha mulatni, ha tanulni akar.

Gazdag szépirodalmi tartalma, a melyet a magyar írók színe-java ír, egész

tárházát nyújtja a legszebb olvasmányoknak.

Ismeretterjesztő cikkeivel, továbbá a háztartás, kertészet, konyha, közi-

munkák női foglalkozások, divat stb. körébe vágó rovataival, pedig meg-

becsülhetetlen szolgálatára van a magyar leányoknak.

Folytatása ez a Pósa bácsi gyermeklapjának. Az én Ujságomnak, egy

magyar nemzeti szellemével, mint irodalmi színvonalával, hogy a nevelésnek

hathatós tényezőjévé váljék. 7006

A Magyar Lányok előfizetési ára negyedévre 1 ft 50 kr, fél évre 3 ft.

Mutatványszámot ingyen küld a MAGYAR LÁNYOK kiadóhivatala

Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

Mutatványkép Az én Ujságom-ból.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, (IV., Egyetem-utca 4. szám.)

VASÁRNAPI UJSÁG

50. SZÁM. 1896.

BUDAPEST, DECEMBER 13.

43. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 ft.
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre — 6.Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 ft.
fél évre — 4.Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
fél évre — 2.50Külföldi előfizetésekre a postai
meghatározott tételtől is eszotolandó.

TÓTH VILMOS,

A FÖRENDIHÁZ ÚJ ELNÖKE.

A „VASÁRNAPI UJSÁG“ 1866 december 9-diki száma azon magvas beszéde alkalmából mutatta be Tóth Vilmos arcképét először, melyet az akkor még fiatal képviselő a fölrati vita alkalmával december 4-én tartott az országgyűlésen, melyért az ülés végeztével Deák Ferencz ezen szavakkal üdvözölte: «Az Isten áldjon meg!» Erre a Tóth Vilmost ismertető cikik írója ezt jegyezte meg: «Az elismerésnek ez egyszerű, keresetlen módja bizonyosan örök emlékeztető fog maradni Tóth Vilmos életében, bármint fényessé vagy nagygyá alakuljon is a pálya, mely reá a távol jövőben várakozik». És ez a jóslat, ime valóban teljesebbé ment. Tóth Vilmos az azóta lefolyt harmincz esztendő alatt fokról-fokra emelkedett: «pályája fényessé és nagygyá alakult», noha az előre törésre nem a személyes becsvágy kielégítése sarkalta, hanem az a lelkesedés, hogy hazájának mennél nagyobb s mennél több szolgálatokat teheszen.

A múlt évben azonban már nyugalmomba vonult, hogy életének hátra levő részét magának és családjának szentelje. Ámde Kölcsény-ként «a társaságban született ember nem önmagáé». A mint a főrendiház elnöki széke Szilágyi József lemondása következtében megürült: a kormány és a király bizalma ismét ő felé fordult, előszólitotta alig megkezdett nyugalmából s újra fényes és nagy fontosságú munkatérre állította, kinevezvén a főrendiház elnökévé.

Az új főrendiházi elnök élete történetéből az alkalommal a következő főbb adatokat kívánjuk elsorolni.

Tóth Vilmos Temesmegyében Szécsényben született 1832 május 28-án (és nem augusztusban, mint a hogy több lap irta). Atyja, Tóth Károly, ugyanott földbirtokos volt. Tóth Vilmos iskoláit Aradon kezdte, majd Temesvárott és Nagyváradon folytatta. Azután Pozsonyba

ment, hol jogi tudományokat hallgatott. Az emlékeztető 1848. évben a jogot elvégezvén, nyitramegyei birtokára, Ivánkára ment lakni, hol később (húsz éves korában) meg is nősült.

Ivánkán való megtelepedése után mindjárt bevonatott a közéletbe. 1848-ban mint még tizenhat éves ifjú Nyitramegye tiszteletbeli aljegyzője lett. A szabadságharc lezajlása után létesült államjogi alakulás őt is elterelte a nyilvános szerepléstől; de 1861-ben, mikor az ország állapotában kedvező fordulat következett be, már mint Nyitramegye központi kerületének egyhangilag megválasztott országos képviselője, tevékeny részt vett az országgyűlés munkásságában, hol a fölrati párt tagja volt.

1861-től 1879-ig folyton tagja volt az országgyűlésnek és az ezen időre esett hat országgyűlésen — egynek kivételével — mindig Nyitramegye középponti választókerületét képviselte az országgyűlésben.

1867-ben miniszteri tanácsos lett, Szilágyi után pedig államtitkár, majd belügyminiszter. Minisztersége idejére esik több fontosabb törvény keletkezése; így a megyék rendezése, a községek rendezése, Pestnek és Budának egy fővárossá való egyesítése, stb.

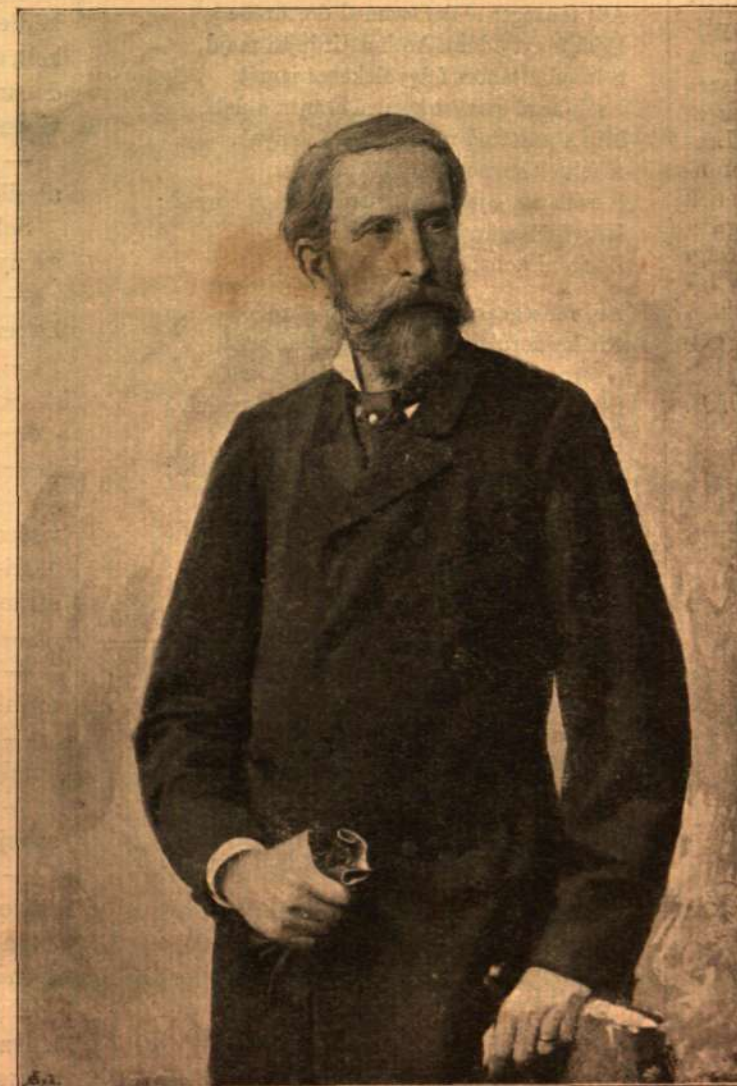
1879-ben a közös főszámvervőszék elnöke lett és tizenhat éven át szolgált a közügynek e minőségben. Utóbb tudvalevőleg nyugalmomba vonult, de ő felsége és a kormány úgy találták, hogy az államnak még szüksége van további működésére és legutóbb a főrendiház elnökévé neveztetett ki.

Tóth Vilmos közléte szakadatlan láncolata a lelkiismeretes, fáradhatatlan tevékenységnek, mit a király mindenkor tanúsított kegyeivel s a Lipót-rend adományozásával méltányolt. A «haza bölcsés»-nek, Deák Ferencznek, szintén kitüntetett kedvence volt. Az «öreg úr», a ki tudvalevőleg nagyon meg szokta válogatni bizalmasait, s ki a rátermettség, megbízhatóság, jellemesség dolgában szigorú mértéket alkalmazott, melegen fölkarolta a mozgékony, nyílt eszű, finom modorú fiatal képviselőt, kinek ügyes zongorajátékában és dalaiiban gyakran gyönyörködött. Tóth Vilmosnak ugyanis fölőtte kellemes csengő hangja volt.

Az alkotmány visszaállításakor történt, mikor a királyi leirat megérkezett, hogy a sikeres munkán örömdő Deák így szólt hozzá:

— No, Vilmos öcsém, ha ezt a kegyelmes leiratot szépen végig énekeled, sajátkezüleg faragott emlékekkel foglak megjutalmazni.

— Kiteszek magamért, bátyám, — felelt rá Tóth Vilmos, — ha úgy kívánod. És messze csengő hangjával úgy olvasta fel a leiratot, hogy az öreg úr meg volt elégedve. Meg is tartotta szavát. Egy

TÓTH VILMOS.